

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Ústav primární, preprimární a speciální pedagogiky

Malotřídní škola jako kulturní a společenský fenomén v obci

Diplomová práce

Autor: Kateřina Lacinová

Studijní program: M7503 Učitelství pro základní školy

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Martin Skutil, Ph.D.

Hradec Králové

2023

Zadání diplomové práce

Autor:	Kateřina Lacinová
Studium:	P18P0159
Studijní program:	M7503 Učitelství pro základní školy
Studijní obor:	Učitelství pro 1. stupeň základní školy
Název diplomové práce:	Málotřídní škola jako kulturní a společenský fenomén v obci
Název diplomové práce AJ:	Village School With Few Classes As a Cultural And Social Phenomenon

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Diplomová práce bude zaměřena na historii a současnost ZŠ v Oudoleni. Škola je malotřídní a nachází se zde pouze 1. stupeň základní školy. Přesto, že je malotřídní, tak má v obci nenahraditelné místo. Spolupracuje s místními spolky, připravuje vánoční besídky a doprovodné programy. Cílem práce je chronologicky popsat historické a společenské události od vzniku školy až po současnost.

Hroch, M. & kol. (1985) Úvod do studia dějepisu. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Pamětní kniha Obecná škola v Oudoleni (1811-1925/1926)

Pamětní kniha (1926/1927-1938/1939)

Školní kronika (1939/1940-1980/1981)

Zadávací pracoviště: Ústav primární, preprimární a speciální pedagogiky,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Martin Skutil, Ph.D.

Oponent: Mgr. Janet Wolf, Ph.D. et Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 25.11.2021

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé diplomové práce, Mgr. et Mgr. Martinu Skutilovi Ph.D., za odborné vedení, trpělivost a čas, který mi věnoval a cenné rady, které mi pomohly při zpracování této práce.

Dále děkuji obci Oudoleň a Základní škole Oudoleň za poskytnuté informace a zapůjčené materiály.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala pod vedením vedoucího diplomové práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne.....

Podpis autora.....

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomová práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 13/2017 (Řád pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, dizertačními a habilitačními pracemi na UHK).

V Hradci Králové dne.....

Podpis autora.....

Anotace

LACINOVÁ, Kateřina. *Malotřídní škola jako kulturní a společenský fenomén v obci*. Hradec Králové. Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2023, 68 s. Diplomová práce.

Diplomová práce bude zaměřena na historii a současnost ZŠ v Oudoleni. Škola je malotřídní a nachází se zde pouze 1. stupeň základní školy. I přesto, že je malotřídní, tak má v obci nenahraditelné místo. Spolupracuje s místními spolky, připravuje vánoční besídky a doprovodné programy. Cílem práce je chronologicky popsat historické a společenské události od vzniku školy až po současnost.

Klíčová slova: historie, současnost, Oudoleň, škola

Annotation

LACINOVÁ, Kateřina. *Malotřídní škola jako kulturní a společenský fenomén v obci*. Hradec Králové. Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2023, 68 s. Diplomová práce.

Master thesis will focus on the history and present of the Elementary School. The school is a small classroom and there is only a 1st grade elementary school. Despite being a small classroom, it has an irreplaceable place in the village. It collaborates with local associations, prepares Christmas pageants and accompanying programs. The aim of the work is to describe chronologically the history and social events from the establishment of the school to the present day.

Keywords: history, contemporaneity, Oudoleň, school

Obsah

Úvod	9
2 Metodologie	10
3 Obec Oudoleň	12
4 Co je to malotřídní škola? Vznik a historie malotřídních škol	13
5 Historicko společenský přehled malotřídní školy Oudoleňské	16
6 Společenský a kulturní fenomén	54
7 Plány do budoucna	59
8 Shrnutí	61
Závěr	64
Seznam literatury a použitých příloh	65
Seznam příloh	69

Úvod

Malotřídní škola Oudoleň: pro někoho neznámá škola, pro jiného srdeční či pamětní záležitost. Co tato škola znamená pro mě? Já této škole vděčím za mnoho. Jako dítěti mi dali kvalitní vzdělání a lásku k učitelské profesi. Díky tomuto kladnému vztahu jsem už od 3. třídy věděla, že bych ráda byla učitelkou na 1. stupni. Již při studiu na vysoké škole mi dávali příležitosti, abych si mohla vyzkoušet, co všechno tato profese obnáší. Já jim za všechny tyto možnosti moc děkuji.

Tato práce je pro mě takové pomyslné rozloučení, protože od září již nastoupím jako plnohodnotná učitelka do jiné školy, kde zúročím všechny zde získané nedocenitelné zkušenosti.

Základní škola si již od založení vedla kroniky o dění ve škole. To se však změnilo v roce 1981, kdy se škola uzavřela. Při znovuoobnovení se už školní kronika neobnovila. Místní obecní úřad ale vede kroniky pečlivě a vždy se o dění ve škole zmiňovali, i když okrajově.

Cílem diplomové práce je uceleně popsat historii malotřídní školy a nahlédnout do současného dění školy. Diplomová práce je řazena chronologicky. Nejprve je pozornost věnována samotné obci, kde škola sídlí. Dále je vymezeno, co vlastně znamená pojem malotřídní škola a kdy tyto školy vznikaly. Poté přišla již na řadu samotná historie. V kronikách byla historie školy popsána velmi pečlivě. Snahou bylo vybrat ty nejdůležitější a zásadní informace, aby byl vytvořen plně navazující historický kontext. Se školou to bylo v 80. letech velmi nahnuté a bohužel z nedostatku dětí musela být škola zavřena. Velmi oceňuji snahu zastupitelstva, kteří vyučování v základní škole obnovili a od té doby funguje výuka dodnes.

Dále bylo cílem zpracovat současné dění ve škole a spolupráci mezi obcí, jednotlivými spolky a školou. Tato spolupráce je velmi pestrá a bohatá. Škola je pro obec takovou kulturní zárukou pro pořádané akce. Díky tomu jsou lidé velmi vděční, že školu a školku v obci mají.

Poslední bod diplomové práce je pohled do budoucna, tedy co škola plánuje a jaké jsou její záměry.

2 Metodologie

Informace k diplomové práci byly získávány z primárních a ze sekundárních zdrojů. Hlavním zdrojem informací však byly kroniky. Jejich zásluhou byla vytvořena komplexní časová posloupnost období od první zmínky do roku 2013. K určení informací ze současnosti posloužily Oudoleňské listy, kde je každý měsíc popsáno, co škola dělá a čeho se účastní.

Čerpáno bylo primárně z kronik uložených na Obecním úřadě v Oudoleni. Kroniky byly psané ručně psacím písmem. Nejprve byly využívány školní kroniky. Ty ale v roce 1981 skončily společně se školou. Při jejím znovuoobnovení až do současnosti žádná školní kronika nevznikla. V letošním roce má paní ředitelka na obnovení školní kroniky velký zájem. Dále tedy bylo potřeba čerpat z kronik obecních, která se každý rok zmiňuje mimo jiné i o škole, co se zde dělo. Posledním velkým zdrojem byly Oudoleňské listy, které vychází již od roku 2006 a jsou plnohodnotným zdrojem dění v obci.

Všechny tyto informace pomohly ke zpracování jednotlivých kapitol. Zvolen tedy byl diachronní postup. Tento postup znamená, že sledujeme dějiny od založení po současnost. Během práce můžeme vidět změny, které se udály během let a můžeme zaznamenat i nejdůležitější události. O tento postup se opírají dvě metody. Je to progresivní metoda a retrospektivní metoda. Pojdme se nyní na obě metody podívat. *„O progresivní metodě hovoříme tam, kde historik sleduje a zachycuje minulé události tak, jak po sobě následovaly od doby starší k době novější.“* (Hroch, 1985, s. 209) *„Retrospektivní metody vychází z poznatku, že minulé dění tvoří dialektickou jednotu se současností a že vývojové procesy staršího období lze osvětit pomocí znalostí o vývojových procesech doby pozdější“* (Hroch, 1985, s. 211) Zde byla zvolena progresivní metoda. Hlavní důvod byl, že tato metoda se k zadání diplomové práce hodila více. Cílem práce bylo se od první zmínky o škole přesunout až do současnosti a při tom sledovat vývoj školy.

Údaje o počtu žáků a učitelích pomohly k vytvoření statistické tabulky a grafu, kde byla popsána jména učitelů a počty žáků v průřezu let.

Díky nedostatku pramenů zde nebyla možnost porovnávat, zda nejsou nějaké rozdíly v čase či místě. Zpočátku dělal problém popis jednotlivých školních let.

V nadpisu byl vždy napsaný rok a nebylo s jistotou určené, zda to je bráno jako počátek školního roku, nebo zda to může být počátek kalendářního roku. Při pokročilém bádání bylo objeveno, že je to bráno jako školní rok. Novější dějiny už mohl člověk porovnávat se zápisem v kronice a s pamětí pamětníků. V obecní kronice se také objevil problém, kterým byla nesrovnalost ve jménech. Byly plány, že chybějící mezeru, kdy již neexistovala školní kronika, se doplní zpětně. Nikdy se k tomu ale nenašel čas, ale ani chuť pamětníků.

Nejvíce práce dalo dohledávání informací posledních 20 let školy. Informací je mnoho, ale jsou v nich velké nesrovnalosti. Malý obsah informací náleží v obecní kronice. Je to vždy ale jen takové stručnější shrnutí celého školního roku. Od roku 2006 bylo střídat informace snazší, protože se začaly vydávat Oudoleňské listy, které vycházejí každý měsíc a škola zde má vždy odstavec o tom, co všechno podniká a dělá. Tyto listy se za poplatek 2 Kč roznáší po obci, popřípadě si je zájemci mohou přečíst na internetových stránkách. Díky tomuto mohly být informace podrobnější.

Při popisu historie nebyl využit rozhovor s pamětníky za účelem získávání informací. Spíše jsem se s jedinci bavila o tom, jaké to bylo, když chodili do školy, abych si mohla udělat představu, jak svoji docházku vidí samotní bývalí žáci. Dalo by se ale vzít v úvahu, že jsem využívala metodu pozorování. Na zdejší škole učím již 5. rokem a plno akcí jsem s žáky zažila, ať už to byl zápis do 1. třídy, první školní den, recitační soutěž, kde jsem byla porotce, plavání, šachy a mnoho dalšího. Další věcí, která mě ovlivnila, je zajisté to, že plno zmíněných akcí jsem sama prožila jako žák.

Diplomovou práci беру jako stručný vhled do minulosti a současnosti. Informací bylo mnoho, ale snažila jsem se vybírat ty nejdůležitější, aby celkový výsledek byl chronologickým a přehledným vhledem do školního života.

3 Obec Oudoleň

Vesnička Oudoleň se nachází v kraji Vysočina nedaleko měst Havlíčkův Brod, Příbyslav a Chotěboř. Leží v malebném údolí ve výšce 550 m. n. m., kde protéká řeka Oudoleňka. (Obec Oudoleň, 2018)

Historie obce dle pověsti sahá až do období vlády Přemyslovců. V tuto dobu, kde nyní leží osada Bílek, zde na zemském dvoře žily dvě děti: Údolen a Jitka. Rodiče jim bohužel zemřeli a o sirotky se staral jejich opatrovník Kohout. Byl hodný a měl děti rád. Nedaleko osady stál hrad Sokolov, kde žil zlý rytíř Mikeš. Usiloval o panství a život dětí. Mikeš ale boj prohrál, a když mu unikal život z těla, tak prozradil, kde má ukryté bohatství a odkázal ho Jitce a Údolenovi. Děti za peníze postavily dvory Jitkov a Údoleň. První doložená písemná zmínka se datuje roku 1397, ale s velikou pravděpodobností existovala osada již dříve. Dle dochovaných pramenů se tohoto roku jmenovala Odoleň, což v přeneseném slova smyslu znamenalo Odolenův dvůr. V minulosti byl název Odoleň spojován s údolím. To se poté změnilo na Audoleň a nakonec Oudoleň. (Prchal, Prchalová, 2008)

K 1. 1. 2022 žije v obci 375 obyvatel. Obec má výbornou autobusovou obslužnost do Havlíčkova Brodu, Příbyslavi, Chotěboře a Žďírce nad Doubravou. Odtud již cestující mohou pokračovat vlakem. V obci se nachází mateřská a základní škola, prodejna smíšeného zboží, zemědělské družstvo, pošta, pohostinství, koupaliště, hřiště, herna stolního tenisu, posilovna a knihovna. Obec disponuje několika spolky, které se aktivně zapojují do života obce. Jsou to hasiči, TJ Sokol, Včelařici, a v neposlední řadě myslivecký spolek. Každoročně se v obci pořádají plesy, masopustní průvod a dětský karneval, pouťové posezení, loučení předškoláků s mateřskou a loučení pátáků se základní školou a mnoho jiných akcí. V obci se nachází penzion pro lidi, kteří sem přijedou na dovolenou. Také zde najdeme spoustu rodinných firem. Mimo jiné mlýn, kde se mele mouka tradičním způsobem. (Obec Oudoleň, 2018)

4 Co je to malotřídní škola? Vznik a historie malotřídních škol

Jedním z typů základních škol v České republice jsou malotřídní školy. Zároveň jsou i nejstarším útvarem na území naší republiky. Malotřídní školy mají svá pravidla. Škola není samostatnou institucí, ale je k ní přidružená družina, školní jídelna a většinou i mateřská škola. (Musil, Sedláček, 1964)

Oproti plně organizované škole, jiným termínem běžná škola, je malotřídní škola nazývaná termínem neplně organizovaná škola. Malotřídní škola je taková škola, kde v jedné třídě vyučuje vyučující více ročníků najednou. Důvodem je malý počet dětí v ročnících. V tomto ohledu je škola rodinnější. Tyto školy se vyskytují spíše na vesnicích. V dnešní době bohužel malotřídní školy upadají a je jich čím dál méně. (Trnková, Knotková, Chaloupková, 2010)

Trnková a kol. (2010) nastiňují důvody vzniku škol. První důvod je, že v blízkém okolí nebylo dostatek škol. Druhý důvod byl, že v dané oblasti bylo málo dětí na zřízení plně organizované školy, tak zřídili malotřídní školu. V dnešní době se obce s menším počtem obyvatel snaží zakládat či udržovat školy neúplné z důvodu prestiže obce či zachování aktivního života v obci.

Pojem malotřídní škola byl poprvé vymezen v učebních osnovách v roce 1933. (Musil, Sedláček, 1964) Počátek školství však můžeme datovat až do konce 18. století. V tomto období žila Marie Terezie a v rámci jejích reforem byla zavedena povinná šestiletá školní docházka. Mimo jiné se vzdělání přesunulo z řad církve do moci státu. Školství bylo od počátku organizováno formou malotřídky, protože nebyl dostatek kvalifikovaných učitelů. V polovině 19. století již byla na našem území vybudována hustá síť škol. Školy se vyskytovaly především ve vesnici, kde bylo dostatek dětí. Podmínkou pro zbudování školy byl počet dětí kolem 40 a v okolí, což se měřilo hodinou chůze, se nesměla vyskytovat jiná škola. Do roku 1869 bylo ustanoveno, že na jednoho učitele spadá 100 dětí. Pokud učitel měl 160 dětí, tak dostal pomocníka. Pokud na jednoho učitele spadalo 200 žáků, tak již vyučovali dva učitelé.

Roku 1869 byla školní docházka prodloužena na osm let, a to díky Říšskému zákonu, a zavedly se obecné a měšťanské školy. Tímto zákonem byla oslabena církev, protože nově vše podléhalo státu. Obecné školy byly spíše pro děti, kde další vzdělání

nebylo prioritou. Naopak měšťanské školy byly určeny dětem, které chtěly ve studiu pokračovat. V období první republiky byl vydán Malý školský zákon, který určoval, že se musí postupně snižovat počty žáků ve třídě. Stejný zákon vymezil malotřídním školám nové osnovy, kde docházelo k redukování učiva. Z tohoto důvodu se začalo o školách malotřídního typu říkat, že neposkytují kvalitní vzdělání. Bohužel to nebylo vše. Školy začaly být vnímány jako zastaralý typ. Sice to bylo pro učitele velmi těžké, ale žáci měli špatné výsledky vzdělání. Pro představu, tři roky před 2. světovou válkou existovalo v Československu 15 466 škol. (Trnková, Knotková, Chaloupková, 2010)

Po 2. světové válce, když se do popředí států dostala komunistická strana, přišla redukce malotřídních škol. Vychází školský zákon, který nastoluje jednotnou školu. (Trnková, Knotková, Chaloupková, 2010)

V té době strana nastolila, že každá škola musí zajistit plnohodnotnou výuku ve všech předmětech. Tímto nařízením se smazaly rozdíly mezi běžnou a malotřídní školou. Jediný rozdíl, který zůstal, bylo v organizaci a formě výuky. Malotřídní školy to ale tak neměly lehké. Ministerstvo školství nařídilo povinné seskupení ročníků do tříd. Chtělo tím docílit, aby si učitelé na malotřídních školách neulehčovali výuku, když budou probírat s žáky stejné učivo. V první třídě mohl učitel vyučovat maximálně třicet žáků. V navazujících třídách mohlo být o deset dětí více. (Musil, Sedláček, 1964)

Školy se začaly v 60. letech 20. století centralizovat. To mělo za následek rušení malotřídek. Tento tlak se postupem let zvyšoval. Během 70. let 20. století se rozhodlo, že se budou podporovat pouze výstavby plně organizovaných škol. Malotřídky byly dle státu neekonomické, zastaralé a celkově nedostačující. V tomto období začala platit nová koncepce výuky, kdy můžeme urychlit vývoj žáka, když mu budeme předkládat o stupeň těžší nároky, než se momentálně pohybuje. To byl další zásah pro malotřídní školy, protože nová koncepce se nedala skloubit s fungováním a organizací škol. Veřejnost volala po rušení malotřídek. Takovéto rušení probíhalo i v 80. letech. Postupné uvolňování vygradovalo v listopadu 1989. Pro život i pro vzdělání se otevřela nová kapitola. Nová vláda upustila od silné centralizace. Obce se mohly stát zřizovateli škol, a i církve mohla znovu zakládat školy. Na začátku 90. let vzniklo okolo 300 nových škol. Převážně to byly obnoveny malotřídní školy, které dříve fungovaly. (Trnková, Knotková, Chaloupková, 2010)

Po pádu komunismu se školství přeorientovalo k postojům západní civilizace. Přicházely k nám nové didaktické postupy a formy na řízení škol. Na prvním stupni se začal dávat důraz na abstraktní myšlení a tvořivost, čímž se upustilo od paměťového a mechanického učení. V roce 1990 vyšla novela školského zákona, která uvedla na svět povinnou školní docházku. Pět let po vydání první novely přišla novela druhá, která zrušila tu první. Novější nám rozdělila 1. stupeň na 1.–5. ročník a 2. stupeň na 6.–9. ročník. Malotřídní školy dostaly novelou zákona jistotu, že pokud bude mít škola minimálně 13 dětí, tak je provoz neohrožen. Podíl malotřídních škol byl 35,3 %.

V roce 2001 vyšel v platnost Národní program rozvoje vzdělávání v České republice. V rámci toho státní úroveň tvoří RVP neboli rámcový vzdělávací program a školy ŠVP neboli školní vzdělávací program, který je tvořen z RVP. Školy tak mají menší samostatnost v tom, co budou vyučovat v rámci učebních osnov. Konečně přišla rovnost výuky plně organizovaných škol a malotřídních škol. Obě probíhají dle stejného dokumentu RVP. Proměny, kterými momentálně české školství prochází, jsou odpovědí na potřeby společnosti a jedince. (Spilková, 2005)

V současné době se v České republice nachází 1342 malotřídních škol. Nejvíce jich najdeme v Jihomoravském kraji s počtem 164. Na druhém místě se umístil Středočeský kraj s počtem 163. Na krásném třetím místě Kraj Vysočina s počtem 136 škol, kde právě jedna je škola oudoleňská. Nejméně malotřídních škol najdeme v Praze a to pouze 24. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2020)

5 Historicko-společenský přehled malotřídní školy Oudoleňské

Je to již dávno, kdy vznikla osada Oudoleň. V paměti obyvatel se tento údaj nezachoval. Stejně tak již lidé neví, kdy a kým bylo zde poprvé vyučováno.

První datum, které kronika udává, je rok 1778. V tomto roce vyučovala Kateřina Dymáková slabikovat a číst ve své chalupě.

Speciální budova určená pro výuku dětí nebyla. Nevíme přesně, kdy byla zřízena, ale v roce 1786 máme první zmínky o školní budově. První škola byla malá a občané ji zřídili na své náklady.

V roce 1798 byla vystavěna celá nová budova. Od základů byla dřevěná a potřebný materiál (dříví, prkna, šindel, cihly a vápno) daroval kníže Ditrichstein. Drobnější potřeby a řemeslníky si vzali na starost obyvatelé Oudoleně.

Po 12 letech od vystavění, tedy roku 1810, nastoupil do školy učitel Jakub Novotný. Tento pán se zasloužil o založení této kroniky. Školní lavice ve škole nebyly, pouze dva neohoblované stoly a sedadla. Scházely stoly, židle, skříně, úřední knihy, záchody a podlaha. Místo podlahy byla jen udupaná hlína. Nenašli bychom tu ani dřevník, sklep, či zahradu. Roku 1810 se vše změnilo. Díky snaze Jakuba Novotného se během pár let dalo vše do pořádku. (Pamětní kniha, 1892–1926)

1822–1866

Úvodem musíme říct, že škola patřila k faře v Borové.

Dne 22. června 1822 se konala zkouška dětí v Borové. Při zkoušce byl přítomen školní dozorce Josef Čeněk z Wartenbergu, pan farář, rodiče dětí a členové obecního úřadu. V roce 1825 přistoupili žáci ke svátosti biřmování v Borové.

V roce 1833 přijel do České země císař František. Dva roky po této návštěvě zemřel a nastoupil Ferdinand V. 11. července 1836 se udílela v Borové svátost biřmování. U té bylo 156 lidí z Oudoleně a 44 ze Slavětína. Po ceremonii nastala zkouška všech dětí, které patřily k borovskému kostelu. Zkouška byla z počítání z hlavy, dobropsaní a ze čtení.

Roku 1963 byla vystavěna nová budova. Ta již byla zděná a při stavbě se nejprve začalo bytem učitele. Při stavbě se založilo Fasse, což je Fáše soubor o příjmech a výdajích školy. Škola spadala do Diecéze Královehradecké, kraj Čáslav, školní okres Polná, okres Chotěboř. Škola je filiálkou Borové. Do školní obce spadají Oudoleň a Slavětín. Ve škole je celkem 141 dětí, z toho 75 kluků a 66 děvčat. Z toho z Oudoleně je 60 chlapců a 49 dívek. Škola se skládá z bytu učitele, který má 2 místnosti a kuchyni, a jedné učebny. Vyučování trvá celý rok dopoledne i odpoledne 5 hodin. Vyučováno je v češtině. Náboženství vyučuje farář z Borové.

14. července 1863 se začala stavět nová třída. Místo podlahy z prken byla v učitelově bytě zhotovena podlaha z dlaždic. Dlaždice se také daly v nové třídě kolem zdi. 12. listopadu 1864 bylo vše hotovo. Dne 8. listopadu 1865 podal učitel Antonín Starý duchovnímu úřadu v Borové písemnou stížnost. Ve stížnosti bylo, že představenstvo nechtělo vybírat školné, okna od krup nechtějí dát spravit, že školní dříví zavezli k radnímu Josefovi Benákovi a odtud chtěli topit, knihy o protokolu, deníky a školní pravidla nechtěli zavést, školní budova není stále hotová, školka není zřízená a že mládež v létě zanedbává školu.

O týden později byla udána mládež, protože zanedbávala školní docházku a chodila karbanit do čísla popisného 55.

V březnu roku 1866 byl zvolen nový školní výbor. Jeho složení bylo František Martinek, což byl starosta. Josef Benák a František Holas občané z Oudoleně a Jan Kafka a Jan Brabenec ze Slavětína. Před volbou byla naplánovaná prohlídka budovy a shledané vady byly předány novému výboru. 14. dubna byla výboru udána mládež, která zanedbávala školní docházku.

27. dubna byly zhotovené nové záchody. 29. dubna se konala celoroční zkouška dětí. U zkoušky byl přítomen okresní dozorce, borovský kaplan, učitel, představenstvo a hosté.

V létě, přesněji 9. července, přitáhlo do Oudoleně a okolních vesnic pruské vojsko. Jejich cíl byla Vídeň. Okolo obce byly polní hlídky, které způsobily veliké ztráty na obilí. Do školy se nechodilo a lidé se utíkali skrývat do lesů. Následující měsíc trápila obyvatele cholera. Této nemoci podlehl 30 lidí. (Pamětní kniha, 1892–1926)

1873–1875

25. ledna byla zvolena nová školní rada. Vešel v platnost nový zákon, který nařizoval, že na školu bude dohlížet stát. Z toho důvodu zřídili v každém hejtmanství okresní školní radu, která je podřízena zemské školní radě. Oudoleňská škola od této chvíle spadala do okresní školní rady Chotěboři. Prvním inspektorem byl farář z Borové. Ve školní radě zasedal František Holas jako dohlízející, Josef Benák jako předseda, Václav Chudoba jako učitel a František Brabec jako náhradník.

V říjnu započaly opravy školy. Budova byla celá omítnutá a fasáda natřena na žluto. Opravila se také okna, dveře a zámky. Položila se nová podlaha a v bytě učitele byla zřízena nová kamna.

2. prosince, což připadalo na první adventní neděli, se slavila na celém území Rakouského mocnářství památka 25letého působení císaře Františka Josefa I. Děti měly tento den ve škole volno, ale musely se účastnit slavností, kde se měly za mocnáře i říši modlit. Začátek srpna roku 1874 byl ve znamení návštěvy okresního hejtmána a řídicího učitele chotěbořské školy. Tento den byli žáci zkoušeni.

Téhož roku byla také vystavěna nová budova školy. Výstavba šla rychle, díky obětavosti obyvatel, takže 5. listopadu již přijala komise hotovou budovu a 20. prosince byla slavnostně vysvěcena farářem z Borové.

Rok 1875 nezačal dobře. 26. ledna v 16:00 vypukla strašná bouře. Vichřice a vánice sněhu byla doprovázená bleskem, který udeřil v Borové do věže kostela. Vypukl požár, který schvátil celou kostelní věž. Velký zvon se žářem rozlil, menší byl částečně poškozen. Plno věcí bylo zachráněno, ale kostelní varhany byly značně poškozeny. (Pamětní kniha, 1892–1926)

1876–1880

Prvního února se z jednotřídní školy stala škola dvojtřídní. Přístavba stála přibližně 1200 zlatých.

23. září 1877 byl slavnostně zavěšen a odhalen obraz Jeho Veličenstva Františka Josefa I. Před školou byla slavnostní brána, žáci šli v průvodu se dvěma prapory a za střelby a hudby vešli do školní budovy. Po slavnostním odhalení promluvil farář

z Borové, zazpívala se Rakouská národní hymna a tímto slavnostním aktem byla slavnost ukončena.

V roce 1878 byla uspořádána výstava prací žáků: krasopisy, početní úkoly, mluvnické úkoly, slohová cvičení a kreslicí sešity. Kronika se zmiňuje o dvou stoletých lípách, které když kvetou, tak líbezně voní. Bohužel v současné době jsou již lípy pokácené.

24. dubna 1879 celé Rakousko-Uhersko slavilo stříbrnou svatbu císaře Františka Josefa I. a císařovny Alžběty. Škola též slavila. Na počest císaře a císařovny správce školy nechal celou budovu osvětlit. Jelikož místní školní rada nic nepřipravila, tak řídící učitel zakoupil dva akáty a vykopal jamky, které slavnostně ozdobil. Po mši svaté v Borové se žáci vrátili do školy, kde byl objasněn důvod slavnosti a historický vývoj. Poté šli všichni společně zasadit stromy a zazpívali národní hymnu. Nakonec provolali slávy nejmilostivějším manželům a tím byla slavnost ukončena.

Na konci dubna roku 1880 přišlo velké krupobití. Celá země byla pokryta kroupami. Od Slavětína se přivalilo tolik vody, že se hráz u mlýna na několika místech protrhla. Mlýn byl pobořen a okolí zpustošeno. Po celé vsi bylo bahno, popadané stromy a velké škody. 26. července se konalo v obecné a měšťanské škole v Chotěboři okresní výstava prací žáků a žákyň. Každá škola musela vystavit 10 úkolů ze sešitu mluvnice, 10 cvičení ze sešitu krasopisání, 10 úkolů ze sešitu početního a 10 výkresů z kreslení. Poslední požadavek byly ruční práce dívek. (Pamětní kniha, 1892–1926)

1885–1913

Rok 1885 byl pro školu velmi zásadní. Z dvojtřídní školy se rozšířila na trojtřídní. Důvodem byl velký počet žáků.

Roku 1887 musela být zakoupena nová třída. Tato třetí třída zdejší školy byla umístěna v budově č. p. 108. Koupě a zřízení třídy stálo 1979 zlatých. 1889 byl pro individuální vyučování velice přínosný. Zemská školní rada povolila, aby počínaje lednem 1890 bylo vyučováno každý týden tři hodiny ženské ruční práce. Z tohoto důvodu byla zvýšena roční odměna učitelce ze 108 zlatých na 162.

Školní rok 1892/1893 začal 13. září bohoslužbou v kostele v Borové. 19. září přistoupili žáci k prvnímu svátému přijímání. O měsíc později se konala bohoslužba

u příležitosti jmenin Františka Josefa I. a jeho ženy. Žáci se za císaře a královnu modlili. V březnu bylo oznámeno školní radě, že docházka se oproti minulému roku zlepšila o 12,98 %. V dubnu žáci vysazovali s řídícím učitelem stromky, které sám daroval. Celkem vysázeli 50 stromků na veřejném místě. 4. května se konalo komisionální řízení kvůli odškolení obce Slavětín. Důvodem byla touha zřídit samostatnou jednotřídku. Předpokládalo se, že se tak nestane, protože vzdálenost od oudoleňské školy je 1958 metrů. Tento rok se konalo ve škole očkování. Celkem bylo naočkováno 68 žáků. 14. července přišla do školy inspekce. Závěr inspektora byl, že je úplně spokojen.

Konec školního roku připadnul na 30. července. Školní rada měla tento den možnost nahlédnout do prací žáků. Výroční zpráva uváděla, že na počátku školního roku 1893/1894 bylo ve škole celkem 229 dětí, z toho 121 dívek a 180 chlapců. Na konci školního roku bylo pouze 204 dětí, z toho 108 dívek a 96 chlapců. Důvodem poklesu byly odchod do jiné školy, vada tělesná nebo duševní, úmrtí, odstěhování a dovršení věku čtrnácti let, což znamenalo konec povinné školní docházky. Dále se výroční zpráva zajímá o domovské právo. 144 dětí bydlí ve školní obci. 58 dětí bydlí v jiné školní obci v Čechách a 2 v jiné obci mimo Čechy. Děti, kterým bylo šest až dvanáct let, bylo celkem 163. Jedincům, kterým bylo třináct až čtrnáct, bylo celkem 41. Když se podíváme na národnost, tak 204 dětí bylo mateřského jazyka českého. Dle náboženství bylo 201 žáků vyznání katolického, jedna dívka vyznání evangelického a dvě dívky vyznání židovského. Celkem 58 dětí bylo zproštěno školního platu, tedy školné platilo 146 žáků. Úlevy od 16. května do 31. října dostalo 40 žáků. Před koncem školního roku byli ve 14 letech propuštěni dva chlapci a čtyři dívky. Počet školních půl dnů byl 81417. Nezameškaných bylo 71112, což činí 87,34 %. Zameškaných omluvených bylo 6616, což vychází na 8,13 %. Neomluvených bylo 3689. To vychází na 4,53 %. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1893/1894 započal 13. září bohoslužbou v kostele v Borové. O měsíc později opět stejným způsobem slavili jmeniny císaře a královny. 7. října dostal učitel Josef Bažant pochvalné uznání od školské rady. Zasloužil si to díky snaze zlepšit docházku dětí a díky pečlivosti při vedení školy. Tři dny po pochvale darovala školní rada skříň na pomůcky a koupila 16 knih do knihovny. 2. prosince se konala velká sláva. Král František Josef I. slavil 45. výročí panování. V 9 hodin se sešli žáci společně s hosty a pomodlili se. Poté následoval program, kde se žáci dozvěděli něco o králi. 7. února byl

přijat nový zákon, který upravoval učitelské platy. Zdravotní stav mládeže byl v této době nazván utěšitelným. Během deseti let zemřeli celkem čtyři žáci, a to i v době, kdy přes půl roku již v obci řádí neštovice. Bylo mnoho lidských obětí, z toho ale malý počet žáků onemocnělo a pouze dva zemřeli. 31. se konalo ukončení školního roku v chrámu Páně v Borové. Na přání místní školní rady se v neděli 29. července konal výlet do lesa. Událost se těšila velké účasti. Dorazila mládež nejenom z Oudoleně a Slavětína, ale i z okolí. Kronika udává, že tento den byl opravdu radostný. Tento den zafinancovala místní školní rada, které po ukončení akce projevil učitelský sbor upřímný dík. Poslední událost, která se pojí s tímto školním rokem, je výstava v srpnu v Chotěboři. Výstava to byla národopisná a hospodářská. Musela být tedy zaslána data a okolnosti o zařízení školy, postupy učitelů při výuce, počet žáků, plán školní obce, okolí obce, nákres školních budov, znázornění finančních poměrů a diagram návštěv. Musely být zaslány také práce žáků. Celkem to byly tři úkolové sešity ze slohu, počítání, krasopisu, kreslení a tři ženské ruční práce každé třídy i oddělení. Výroční zpráva tohoto školního nám říká, že do školy chodilo na začátku školního roku 101 hochů a 114 dívek, celkem tedy 215 dětí. Během školního roku přibyli ještě 3 chlapci. Do jiné školy se během školního roku odstěhovalo 11 dětí. Jeden chlapec do školy nechodil pro tělesnou vadu, 10 dětí dovršilo věku čtrnácti let, kdy končila povinná školní docházka. Celkem na konci školního roku bylo 87 chlapců a 108 dívek. Děti, kterým bylo 6–12 let, bylo 159. Všichni byli české národnosti a katolického vyznání bylo 192 žáků, jedna dívka byla evangelického vyznání a dvě dívky byly židovského vyznání. Školné platilo celkem 139 dětí, 56 dětí bylo zproštěno. Za tento školní rok bylo 79 795 půldnů školy. Nezameškaných půldnů bylo 70 208, což je 88 %, zameškaných omluvených 7 652 – 10 % a neomluvených 1935, tedy 2 %. Během školního roku darovala okresní školní rada tyto pomůcky: Doležalovy zeměpisné obrazy, elektriku, rovné zrcadlo, přístroj k vyvinování vodíku, 5 skleněných rourek, lžičku se spalování fosforu, třínožku s trojúhelníkem a miskou, 2 baňky, 2 zkumavky, 2 křivule, stojánek na křivule, pneumatickou vaničku, čtvrt kila chlorečnanu draselného a půl kila burelu. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1894/1895 začal 13. září v chrámu v Borové. Na začátku školního roku 196 žáků z Oudoleně a 46 ze Slavětína. Celkem to tedy bylo 215 dětí. Do jiné školy chodil pouze jeden žák. Od placení školného bylo osvobozeno 61 žáků, tedy 153 dětí školné platí. Rozdělení tříd bylo následovné Do 1. třídy 1. oddělení bylo zapsáno

16 chlapců a 19 dívek. Do 2. oddělení bylo zapsáno 13 chlapců a 17 dívek. Celkem tedy v první třídě bylo 65 dětí. Do 2. třídy 1. oddělení chodilo 12 chlapců a 19 dívek. Do 2. oddělení docházelo 18 chlapců a 19 dívek. Celkem ve 2. třídě bylo zapsáno 64 žáků. Do třetí třídy bylo zapsáno do 1. oddělení 11 chlapců a 19 dívek. Do 2. oddělení 30 chlapců a 25 dívek. Celkem tedy třetí třídu navštěvovalo 85 žáků. Celkem to tedy vychází 100 hochů a 144 dívek. 22. září se konala v Chotěboři učitelská konference. Na programu byla správa okresního školního inspektora, jak vyučovat zeměpis na školách, kterých pokynů z praktického hospodářství se má dostat dětem při výuce přírodopisu a o vadách, které se vyskytují při vyučování kreslení. Tato schůze trvala od 9 do 17:00. 7. října jednala o žádosti obce Slavětín, která chtěla zřídit zimní exposituru. Žádost byla zamítnuta, protože nebyla splněna podmínka zákona o zřizování škol. 18. února zemřel arcivévoda Albrecht. Kvůli velkému množství sněhu nebyla možnost dostat se do chrámu v Borové, tak se konala zádušní služba ve vkusně vyzdobené třídě. Zpověď a přijímání nejsvětější svátosti se tento školní rok konala třikrát (13.10., 8.5., 15.7.) Ke konci školního roku se konalo plošné očkování žáků. Celkově zdravotní stav dětí je uspokojivý. Pouze v měsíci lednu vypukla v č. p. 6, 62 a 66 spála, která však velké potíže nepřinesla, protože onemocnělo pouze 7 školních dětí. Školní rok byl ukončen 31. července v kostele v Borové. Na přání místní školní rady se konala 21. července výstava prací žáků, která se těšila hojné účasti obyvatelů Oudoleně. V tomto školním roce darovala okresní rada chudým žákům knihy. Bylo to deset kusů čítanek, šest kusů mluvnice a sedmnáct kusů početnice. Celkem tedy 33 knih.

Budova školy. Místní školní rada se v roce 1895 usnesla, že chce zřídit 3. třídu z bytu řídícího a že budova projde menšími úpravami. Rada musí nejpozději do konce září předložit okrskové radě nákres zamýšlených úprav. Místní školní rada předložila 27. září nákres okresní školní radě a čekala na jeho schválení. Po přijetí se komise usnesla, že 9. prosince 1895 v 10:00 se sejdou ve školní budově, aby zjistili dosavadní stav. Přítomna musí být místní školní rada a obecní zastupitelstvo Oudoleně a Slavětínské. Ve sjednaný den se všichni sešli a zjišťovali, zda vyhovují dosavadní učebny požadavkům zákona a zda je třeba přestavit byt řídícího učitele na učebnu. Po prohlídce přišlo vyjádření, které říkalo, že učebna, která je vzdálená 341 metrů od budovy školy, i zbylé dvě učebny ve školní budově jsou nevyhovující. Malé rozměry, špatné osvětlení a ventilace, podlahy jsou prohnílé, topí se železnými kamny, které

spálí hodně dřeva, ale nejsou schopny vyhřát budovu. Záchody nevyhovují, protože cesta k nim vede přes dvůr a jsou špatné uzpůsobeny. Stejně i návrh na rekonstrukci třetí třídy je nevyhovující. Závěrem bylo, že všem těmto nedostatkům je možné odpomoci pouze stavbou nové školní budovy. Spočítalo se, že pokud by škola měla postavit ještě jedno patro a odstranit všechny nedostatky, tak to vyjde drážce než stavba nové budovy. Zástupci obce nebyli proti návrhu, naopak se jim líbil a chtěli pro děti to nejlepší. Pouze žádali, že hospodářské poměry jim nyní nedovolují postavit novou budovu. Slíbili postavit vyhovující školní budovu do deseti let. 29. března se konala schůze školní rady. Usnesli se na tom, že občané žijí v takové bídě, že často jejich výdaje převyšují příjmy. Kdyby nyní začali stavět novou školu, tak se obec tak zadluží, že v té době to bylo nepředstavitelné. Žádali tedy okresní školní radu, aby je do takové propasti neuvrhli a doufají, že nynější budova bude ještě nějakou chvíli uzpůsobena k výuce dětí. Okresní rada přijala důvody, ale požaduje do konce května 1896 předložit návrh, jak se chtějí postarat o učebny, aby vyhovovali zákonům. Na dalším jednání místní školní rady se zastupitelstvo obce Oudoleně a Slavětína domluvilo, aby okresní rada byla tak laskavá a nechala původní plán, že do 10 let bude stát nová školní budova, která bude vyhovovat všem požadavkům. Poměry jsou v obci opravdu špatné a od poplatníků nemohou vymáhat žádné peníze, protože málokdo nějaké peníze vlastní. Okresní školní rada se 9. srpna 1896 jednomyslně usnesla, že se návrh zamítá a místní školní rada má poslední lhůtu do konce srpna, kdy musí představit určitý návrh, který se postará o řádné a vhodné učebny. 10. března 1897 se konala další rada, která odsouhlasila, že stavba se odkládá, dokud nebude vyřešena žádost obce Slavětína o vyškolení. V tom případě by totiž bylo o děti lépe postaráno. 13. února 1902 se konalo komisionální řízení ve Slavětíně. Cílem bylo změřit vzdálenost od posledního domu obce ke škole a školce v Oudoleni. Vzdálenost činila 4540 metrů. Obec Slavětín se uvolilo, že bude expozituru nadále vydržovat. Obec Oudoleň naproti tomu Slavětín nadobro vyškrtla ze školního svazku. 10. října 1902 oznámila okresní školní rada, že zemská rada povolila, aby v obci Slavětín byla zřízena celoroční expozitura jako část mateřské školy v Oudoleni. Otevření expozitury a ustanovení se odkládá do doby, dokud nebude místnost a školní potřeby zajištěny. 13. listopadu navštívila obec ohledací komise, které prohlíželi místnosti a určovali, které by se hodily k úpravě na učebnu. Nejprve navštívili dům číslo popisné 5, kde bydlel pan starosta. Poté se odebrali do budovy číslo 40. Tento objekt byl vlhký a ohrožoval by zdraví dětí. Mimo

jiné by úpravy stály hodně peněz. Vyhrál tedy objekt číslo 5. Rada se usnesla, že přestavba místnosti má být hotova do 30. srpna 1903 a započalo by se učit 15. září. Zároveň bylo připomenuto, že místnost je pouze provizorní. Řádná budova by měla být postavena do tří let. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1895–1896 začal 13. září mší svatou v kostele v Borové. Po mši se zazpívala Rakouská národní hymna. Celkový počet dětí bylo 205. Z toho 112 dívek a 93 chlapců. Náboženské vyznání bylo 205 dětí. 201 katolíků, 1 evangelík a 3 izraelité. Všechny děti byly české národnosti. Děti byly rozřazeny do tří tříd. V první třídě bylo 60 dětí, ve druhé 55 a ve třetí 85. Pokud to sečteme, tak nám vyjde 200 dětí. Tři žáci navštěvovali školu v Borové, jeden v Počátkách a jeden chodil do měšťanské školy v Jihlavě. Svatá zpověď a přijímání žáků se konala 30. října, 22. dubna a 22. července. Dne 12. května přijel do školy okresní inspektor. Po skončení inspekce projevil učitelskému sboru úplnou spokojenost. Zdravotní stav žáků v tomto školním roce byl uspokojivý. Z nakažlivých nemocí se objevila pouze spála, na kterou podlehl jedna žákyně 2. třídy. Vyučování bylo po celý rok pravidelné a nemuselo být ani jednou přerušeno. Výroční zpráva na konci školního roku čítala celkem 208 dětí. Z toho 5 dětí chodilo do měšťanské školy, jedna dívka zemřela, 6 dětí se odstěhovalo a 5 dětí během školního roku dovršilo věku 14 let a odešli ze školy. Na konci školního roku bylo ve škole 191 dětí. Zakončení školního roku proběhlo v pátek 31. července v chrámu v Borové. Na přání místní školní rady se 2. srpna 1896 konala příjemná zábava. Ve 13:00 žáci nastoupili do čtyřstupu a v průvodu hudby pochodovali obcí. Mnoho lidí to vylákalo z domovů a dívali se na ten zástup. Žáci nesli bílo-červené a černo-žluté praporky. Zástup si odpočinul u Slavětína a poté začal rej. Hrály se hry, zpívalo se a cvičilo. Velký zájem vzbudilo šplhání po žerdi za odměnou. Po západu slunce se výprava vrátila zpět do školy. Poté se rozešli do svých domovů. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1896–1897 začal darem od okresní školní rady, která darovala chudým žákům 18 kusů čítanek a 12 kusů početnic. Výuka začala 14. září 1896 při mši v kostele v Borové. Na počátku školního roku bylo zapsáno do oudoleňské školy 203 dětí. Všechny tyto děti byly národnosti české. Do 1. třídy bylo zapsáno 60 dětí. Do druhé třídy 56 a do třetí 87. Pro dnešní dobu velmi nepředstavitelné. Dne 4. října oslavili žáci jmeniny císaře a krále Františka Josefa I. 1. svaté přijímání se v tomto roce

konalo 7. října, 28. dubna a 23 července. V tomto školním roce opět požádala obec Slavětín o zřízení školy. Sešla se školní rada a obecní zastupitelstvo, které se shodlo, že by obec Slavětín dobrovolně propustilo ze svazků školních. 1. února se konala ve škole analýza vzduchu. Poměry jsou ta strašné, že nabádají k urychlení stavby nové budovy. Do té doby je třeba učinit nějaké opatření. Tím byla nová ventilační kamna a jedno upravené okno na odvětrávání. 21. května přišla do obcí Oudoleň a Slavětín velká bouře a liják, který rozproudil řeky. V nestřežený okamžik padla nejpilnější žákyně do spáru proudu, který jí dovlekl až k jejich stavení. Dívka bohužel zemřela a byla pohřbena na hřbitově v Borové. Zdravotní stav dětí byl v tomto roce velice uspokojivý. Žádná nakažlivá nemoc se tento rok neobjevila. Na konci školního roku činil počet dětí 184. Nezameškáno bylo 90 %. Zameškáno 10 %. Zakončení roku bylo 31. července v kostele v Borové. Jako již tradičně se ke konci roku konala výstava ručních prací, úkolů a sešitů. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1897–1898 započal 13. července a končil 30. července v kostele v Borové. V tomto školním roce řádila nemoc spalniček. Naštěstí žádné dítě této nemoci nepodlehlo. Díky této nemoci byly třídy na měsíc zavřeny. Na začátku školního roku bylo přijato do školy 209 dítek. Na konci školního roku bylo pouze 190 dětí. Nezameškáno byla vysoká tento školní rok. Činilo to 91,5 %. Zameškáno byla pouze 8,5 %. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1898–1899 trval od 13. září do 31. července. Svatá zpověď a 1. svaté přijímání se konalo 7. září, 5. května a 28. července. Tento školní rok trápily školu plno nemocí. Nejprve se objevily příušnice a poté tyfus. Ten se naštěstí objevil jen u jednoho chlapce, ten ale na následky zemřel. Okresní rada darovala škole 15 přírodopisných obrazů, sbírku 6 druhů čoček, 15 slabikářů a 15 početnic. Na počátku roku bylo 202 dětí. Na konci 180. Zameškaných hodin bylo 10 %. Nezameškaných 90 %. Na konci školního roku se konala výstava pomůcek a písemných prací žáků. Výstava se těšila velké účasti. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1899–1900 začal 16. září v kostele v Borové. Okresní školní rada darovala 5 čítanek pro druhou třídu a 5 čítanek pro třetí třídu. Na počátku školního roku chodilo 205 dětí. Zdravotní stav byl uspokojivý. Nezameškaných hodin bylo 86,5 %. Zameškaných 13,5 %. Školní rok byl ukončen 31. července v kostele v Borové. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1900–1901 začal 17. září od 8:00 v kostele v Borové. 25. září se konaly oslavy 70 narozenin Jeho veličenstva Františka Josefa I. Po mši v Borové se shromáždila mládež v místnostech třetí třídy a pan učitel Jan Hruška měl slavnostní řeč. Ve školním roce vyučoval v první třídě Josef Halada, ve druhé třídě správce školy Hynek Bukovský a ve třetí třídě Rudolf Halík. Náboženství vedl Josef Ježek, který byl kaplanem v Borové. Ženské ruční práce vyučovala paní Antonie Bažantová. Zdravotní stav žactva byl tento školní rok uspokojivý. Objevilo se pouze pár případů dusivého kašle. Místní školní rada letos darovala 10 korun na knihovnu, 6 korun na potřeby k ručním pracím a 6 korun na potřeby chudých dětí. Okresní školní rada darovala škole čtyři střední katechismy, deset čítanek, mapu království českého a sedm knih pro žákovskou knihovnu. 12. června přijel do Prahy císař a král František Josef I. Do Prahy vyrazily zastupitelé, vysloužilci a hasiči. Při této příležitosti byl svěcen nový kamenný most. Na počátku roku bylo 200 dětí. Jedna dívka byla hluchoněmá, ta ale školu nenavštěvovala. Tento školní rok žáci nezameškali 73 % školy. Školní rok byl ukončen 31. července mší svatou. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1901–1902 začal 10. září o půl 9 ráno mší svatou. Přítomny byly všechny děti se svými učiteli. 12. května 1902 přijel do Borové biskup Jan Nepomuk Brynych, aby udělil svátost biřmování. Ve školním roce vyučoval v první třídě Josef Halada, ve druhé třídě Hynek Bukovský a ve třetí P. Uchytil. Náboženství vyučoval páter Josef Ježek a ručním pracím vyučovala Atonie Bažantová. Zdravotní stav žáků byl tento rok dobrý. Jediné, co se objevilo, tak dva lehké případy spalniček. Místní školní rada darovala deset korun na knihovnu, šest korun na nové čítanky a šest korun na potřeby k ručním pracím. Na počátku školního roku bylo 205 dětí. Tři děti nechodily do školy pro duševní a tělesnou vadu. Náboženství byli všichni žáci katolické a národnosti české. Nezameškáno hodin bylo 64 %. 30. července se rozdaly domů sešity a zpívaly se nacvičené písně. 31. července byl oficiálně ukončen školní rok v kostele v Borové. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1902–1903 začal 13. září mší svatou v kostele v Borové. Zdravotní stav žactva byl celý rok výborný. Neobjevila se žádná nakažlivá nemoc. 5. ledna byla podaná žádost 38 dětí na úlevu v letní docházce. Okresní školní rada vyhověla 35 dětem. Zbýlé 3 dostaly úlevu pouze poloviční. 19. července celou obec zasáhlo mohutné krupobití. Večer okolo osmé se přihnala černá mračna. Za sucha padaly kusy

ledu, poté kroupy velikosti holubího vejce. To trvalo deset minut. Nakonec přišel silný déšť s kroupami. Toto celé se znovu opakovalo okolo desáté hodiny. Všude panovalo zděšení. Děti strachem křičely a dospělí bědovali. Po návsi se hrnulo hromady vody. Zázrakem vydržel mlynářův rybník. Rozbitá byla střecha a okna. Velká škoda se podepsala na polích. Obilí bylo svalené k zemi, potlučené brambory. Stromy vyvrácené, nebo poničené. Smutný byl východ slunce, protože lidé očekávali hojné výnosy na polích. Místo toho byla vidina jen smutné budoucnosti. Na škole bylo poničeno přes sto tabulí. Na začátku školního roku bylo 165 dětí. Kvůli duševní nebo tělesné vadě byly 4 děti nezpůsobilé. Počet hodin nezameškaných bylo 83,5 %. 16,5 % bylo omluvených z toho 2,5 % neomluvených. Školní rok byl zakončen 31.7. v kostele v Borové. 29.7. se rozdali sešity a děti byly nabádány ke slušnému chování o prázdninách. Poté společně zazpívaly písně a školní rok byl ukončen. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Budova školy 4. října 1902 byla povolena celoroční expozitura ve Slavětíně. 13. listopadu se konalo kolaudační řízení. Okresní školní inspektor až na malé připomínky prohlásil, že je objekt uzpůsoben. Výuka ve Slavětíně začala 16. listopadu. Sešly se děti ze Slavětína a místní zastupitelstvo, učitelský sbor a kněz. Žáci byli nabádáni k vděčnosti, pilnosti a byl jim představen pan učitel. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1903–1904 začal ve středu 16. září mší svatou. Zdravotní stav dětí byl velmi dobrý. Ke konci školního roku byla škola obdarována novým zvonem, který byl umístěn na budovu školy. Zvon byl objednan od firmy V. F. Červený a synové z Hradce Králové. Zvon poprvé odzvonil klekání 3.6. 1904. Když se ohlédneme za celým školním rokem, tak v obci Oudoleň žilo 173 dětí. Během roku přibýly 3 děti. Do jiných škol chodilo 8 žáků. Pro duševní a tělesnou vadu nechodil jeden chlapec a jedna dívka. Čtrnácti dětem bylo dovoleno odejít ze školy, díky dovršení čtrnácti let. Na konci školního roku bylo tedy ve škole 152 dětí. Nezameškáno bylo v letošním roce 81 %. Ve Slavětíně bylo zapsáno 42 dětí. Školní rok byl ukončen mší svatou 15. července 1904. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1904–1905 začal jako každý rok mší svatou. Bylo tomu tak 1. září 1904. Svatá zpověď a první svaté přijímání se konalo tento rok třikrát – 9. 11., 5. 5. a 7. 7. V letošním roce nastala změna v učitelském sboru z důvodu expozitury ve Slavětíně. Učitelem v 1. třídě byl Antonín Kolář. Ve 2. třídě Hynek

Bukovský a ve 3. třídě František Semrád. Učitelem ve Slavětíně byl Jan Tesař. 23. června vydalo ministerstvo důležitá nařízení. Byly upraveny psací a kreslicí sešity (jakost papíru, formát, obal, vazba, linování a podložky). Školy mají čas na zavedená dva roky. Školní rok se obešel bez vysoce nakažlivé nemoci. Od začátku školního roku bylo v Oudoleni 170 dětí. Během roku přibylo 5 dětí. Do jiné školy docházeli dva žáci. Jeden chlapec byl pro duševní a tělesnou vadu zproštěn výuky. Zameškáno bylo 19 % docházky. Na konci školního roku se vydala druhá a třetí třída na výlet. Bylo namířeno do Hlinska, kam jeli vlakem. Prohlédli si město, kostel, hřbitov a obě měšťanské školy. Měli možnost vidět pokusy s elektrikou a jiné sbírky. Žáci měli největší radost z cesty vlakem, protože to pro většinu byla jejich první jízda. Konec školního roku byl završen 12. července v kostele v Borové. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1905–1906 začal 1. září 1905 v kostele v Borové. Na začátku roku nastala změna v učitelském sboru. František Semrád, který byl učitelem druhé třídy, byl povolán do Slavětína. Jan Tesař, který vyučoval třetí třídu, tak byl povolán do mateřské školy. 5. července přišlo nařízení od okresní školní rady, aby učitelé napomínalo žactvo o špatnosti kouření tabáku. Dále nařizovali, že oproti objednávkám pomůcek je lepší vyrobit si domácí. Tento rok zemřely tři žákyně. Důvod není v kronikách napsaný. Tento školní rok bylo v Oudoleni školou povinných celkem 173 dětí. Počet zameškaných hodin bylo 17 %. Školní rok byl zakončen mší svatou 30. července v Oudoleni a 31. v Borové. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1906–1907 začal 1. října v kostele v Borové. Zdravotní stav byl tento rok uspokojivý. Smutnou událostí byla smrt žákyně 1. třídy. Ředitelství školního knihoskladu v Praze darovalo škole deset slabikářů a jedna pravidla českého pravopisu, Na začátku roku bylo 180 dětí, které chodily do školy. Na konci školního roku chodilo do školy 140 dětí. Důvodem poklesu bylo dovršení 14 let věku a jedno úmrtí. Počet zameškaných hodin bylo v tomto školním roce 16 %. Všichni žáci byli české národnosti a vyznání katolického. Školní rok byl zakončen 13. července mší svatou v Borové. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1907–1908 začal 16. září v kostele v Borové. První svaté přijímání se tento rok konala třikrát. Zvláště byla slavnostní mše pro školu oudoleňskou a expozituru ve Slavětíně. V tomto školním roce vyučoval ve škole pan řídící učitel, slečna Anežka Gottliebová a pan Hubert Pacholík. Zdravotní stav dětí byl velmi špatný.

Panovala chřipka, které ve Slavětíně podleho 5 dětí a z Oudoleně 2. Tento rok potrápil obec oheň. V červnu vypukl v domě číslo 47. 26. července v domě číslo 84 a o pět dní později zasáhl blesk dům číslo popisný 141. V tomto školním roce chodilo do školy 168 dětí. Všichni žáci byli české národnosti a katolického vyznání. Školní rok byl zakončen 15. července mší svatou. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1908–1909 začal 16. září mší svatou v kostele v Borové. Tento rok spolu společně žáci obou škol vykonali první svaté přijímání. Stalo se tomu 14. září, 5. května a 7. července. 8. srpna se konal sjezd učitelů v Praze. Počasí v tomto školním roce bylo velmi krásné. V září byla obloha jasná, bez mráčků. V říjnu se ochladilo a přišly silné mrazy. Rybník za tohoto počasí zamrzl. Úroda řepy a kvetoucích květin byla rázem zničena. Počet dětí v letošním roce bylo 167. Nezameškáno v letošním roce bylo 82 %. Školní rok byl ukončen 15. července mší svatou. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1909–1910 oslavili žáci s učiteli v Borové 17. září. V tomto školním roce se ve škole objevily plané neštovice. Naštěstí se mezi žáky více nerozšířily. 11. listopadu byl z věže školy sundán zvon a přesunuli jej na hasičskou kůlnu. Počet dětí v Oudoleni bylo 165. Zameškáno v tomto roce bylo 11 %. Všichni žáci byli národnosti české a vyznání katolického. Školní rok zakončila mše svatá 15. července. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1910–1911 byl mimořádně zahájen v borovské kapli, protože kostel se opravoval. Školní rok začal 16. září. Zdravotní stav žáků byl velmi neupokojivý. Ve škole se objevily spalničky, spála a černý kašel. Škola velmi trpěla na docházku. Na začátku školního roku bylo zapsáno 167 dětí. Nezameškaných hodin bylo v letošním roce 81,5 %. Školní rok byl ukončen 15. července mší svatou v Borové. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1911–1912 začal 16. září 1911 v kostele v Borové. 18. září se konala zpověď a první svaté přijímání pro školu v Oudoleni i ve Slavětíně. 2. prosince měli žáci dětský den. Tento den se konal ve třetí třídě, kde se všichni sešli. Nazývalo se to tichou slavností. Den zahájila písnička Kde domov můj, přednes básniček dětí ze Slavětína, zpěv různých písní, přednáška o zemské komisi pro péči, kterou si vzal na starost správce školy, další písně a na závěr hymna národů Rakouských. 30. března se

zúčastnili třídní učitelé II. a III. tříd společně s žáky sázení na návsi. Skupina zde zasadila čtrnáct divokých stromů. 17. dubna se konalo zatmění Slunce. Nejenom pro školu to byla velká událost. Ve dvanáct hodin a sedm minut se zatmělo slunce. Toto celé trvalo dvě hodiny. Jak popisuje kronika, tak teplota klesla, že spoře oblečené děti se museli jít obléct. Plno psů začalo výt. Slepice na kohoutí zavolání se běželo schovat do jeho ochrany. Jakmile čas zatmění uplynulo, tak Slunce se ukázalo v celé své kráse. 8. května se konalo první svaté přijímání v Borové. 6. července se svatá zpověď a přijímání konala po třetí v tomto školním roce. Tento školní rok žádná epidemie nebyla. Pouze dva žáci byli dlouhodobě nemocní. Bohužel jeden žák na nemoc podlehl. Dne 1. července byla uspořádána výstava prací žáků třetí třídy. Přijel se podívat i starosta okresu a zemský poslanec Josef Adam, který práce žáků velmi chválil. V tomto školním roce bylo v Oudoleni 161 dětí. Nezameškaných hodin bylo v tomto školním roce 84 %. Na konci školního roku dostala škola od okresní školní rady do knihovny spis Babička od Boženy Němcové. Školní rok byl ukončen 13. července mší svatou v Borové. Učitelé s žáky na konci mše zazpívali Rakouskou hymnu a rozešli se domů. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1912–1913 začal v pondělí 16. září v kostele v Borové mší svatou. První svatá zpověď se konala 19.10. Na jaře se konalo očkování ve škole, kdy byli naočkováni všichni žáci školním lékařem. V tomto školním roce bylo zapsáno 145 žáků. Žáci byli vesměs národnosti české a vyznání katolické. Nezameškáno bylo 87,3 %. Školní rok byl ukončen 15. července. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Období 1. světové války

Školní rok 1913–1914 byl zahájen 16. září. Až 28. září škola sestavila rozvrhy pro tento školní rok. Důvodem byla i změna učitele Petra Mašky za Ludmilu Benešovou. Dne 12. října se sešla školní rada z důvodu postavení nové budovy školy. Škola by měla začít fungovat ve školním roce 1915–1916. 17. října se konalo první svaté přijímání žáků 2. a 3. třídy. Díky spolupráci žáků byly 18. dubna vysázeny stromy. Čítalo jich 28. Druhá zpověď se konala 12. května. Školní rada zaslala v květnu 8 knih pro chudé. Byly to čítanky pro různé ročníky. Předposlední zkouška z náboženství se konala 16. června. 28. června byl zabit František Ferdinand d'Este a jeho choť v Sarajevu. Tím započala První světová válka. Poslední zpověď a svaté přijímání se konalo 8. července. Zdravotní stav žáků byl velmi dobrý. V tomto školním roce chodilo 144 dětí do školy.

Všechny děti byly národnosti české a vyznání katolického. Nezameškaných hodin bylo 87,7 %. Školní rok byl ukončen 15. července. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1914–1915 začal 16. září mší svatou v Borové. Na školu nastoupila nová učitelka Julie Slaninová, která je učitelkou ve druhé třídě. První svatá zpověď se konala 14. října. Dne 24. listopadu bylo oznámeno odvod vojska. Z Oudoleně byli odvedeni pánové František Janáček a Ladislav Koutný. 14. prosince byla odeslána pro vojíny do Vídně nátepníky a cupaniny, které zhotovily holky ve škole. 10. dubna oznámila okresní školní rada nové učební osnovy, Druhá svatá zpověď se konala 23. dubna. 27. dubna vysázeli žáci 2. a 3. třídy 14 stromů. Zdravotní stav žáků byl tento školní rok nad míru dobrý. Tento školní rok okresní rada rozhodla, že dá žákům, kteří se účastnili pomoci vojákům pamětní listy. 28. června začala oslava znovudobytí Lvova našimi vojáky. Okresní školní rada rozhodla, že tři dny musí být škola vyzdobena prapory. Správce školy žáky seznámil, co se nyní děje. Konec školního roku byl ve znamení projevu Jeho Veličenstva. Stalo se tomu 14. července. Rozdělení učitelského sboru bylo následující: Julie Slaninová jako učitelka první třídy. Řídící učitel Hynek Bukovský jako učitel druhé třídy a Ladislav Koutný, jako učitel třetí třídy. Tento školní rok bylo v obci Oudoleň zapsáno 153 dětí. Nezameškaných hodin bylo letos 78,5 %. Počet vyučovacích dnů bylo menší, protože od 15.2. byla 2. a 3. třída uvolněna ze školy z důvodu sčítání zásob obilí, mlýnských výrobků a počet osiva 15. července zašli žáci do kostela a mší svatou byl ukončen školní rok 1914–1915. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1915–1916 začal 16. září. 10. prosince škola zaslala vojínům knihy se zábavnou tematikou do nemocnic. Tento rok škola opět vysázela stromy. Bylo jich celkem 13. Čtyři byly blízko školní tělocvičny. Tyto stromy byly památkou na padlé oudoleňské vojíny. Od 1. do 7. května byl vyhlášen týden Červeného Kříže. Byly vybírány příspěvky pro spolek. Sběrka vynesla 26 korun a 30 halířů. Od 10. do 17. června se konalo sbírání vlněných odpadů pro vojáky. Škola celkem posbírala a odeslala 20 kg vlny. Zdravotní stav žáků byl dobrý. Tento školní rok navštěvovalo 162 dětí z Oudoleně. Tento školní rok bylo velmi zameškáno. Nezameškáno bylo pouze 65 %. 15. července byl školní rok ukončen mší svatou. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1916–1917 začal společně v borovském kostele 16. září. Okresní rada školní darovala škole nové čítanky. 2. prosince se konala smuteční mše za zemřelého Františka Josefa I. Při této příležitosti byla pořádána sbírka s názvem Dětský den, která byla pro Zemskou komisi. 4. května žáci vysazovali po návsi 12 stromů. Zdravotní stav žáků byl po celý školní rok dobrý. V první třídě vyučovala slečna Julie Slaninová. Ve druhé a třetí třídě učil Hynek Bukovský. Tento školní rok bylo zapsáno 158 dětí. Všechny děti byly národnosti české a náboženského vyznání katolického. Nezameškáno bylo letos 60 % vyučovacích hodin. 14. července byl slavnostně ukončen tento školní rok. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1917–1918 začal 17. září. 26.6. se konala schůze místní rady ve Slavětíně. Předmětem jednání bylo proměnit expozituru Slavětínskou v samostatnou školu. A tomu se tak stalo. Poté byla schůze prohlášena za ukončenou. Zdravotní stav žáků byl dobrý. Pouze jednu žákyně podlehl na nemoc plic. V Oudoleni bylo 158 žáků. Konec školního roku byl slaven 15. července v kostele v borové. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Meziválečné období – Období první republiky

Školní rok 1918–1919 začal 16. září. 28. října bylo vyhlášeno samostatné Československo. 1. listopadu se opět rozezněl zvon, který byl na hasičské kůlně. Během války byl uschován na tajném místě. 7. prosince složil učitelský sbor slib věrnosti nové republice. 10. března se na všech školách slavily narozeniny Tomáše G. Masaryka. 28. března byla uctěna památka arcibiskupa Jana Amose Komenského. 5. května škola zasázela dva stromy. Lípa Masarykova a Wilsonův jasan. 4. května tragicky zahynul při letecké nehodě Milan Rastislav Štefánik. 15. června se konaly volby do obecního zastupitelstva. Voleb se účastnili jak muži, tak i ženy. Učitelský sbor byl rozdělen na první třídu, kde vyučovala Julie Slaninová. Ve druhé a třetí třídě vyučoval Ladislav Koutný. Tento školní rok bylo ve škole 158 dětí. Školní rok byl ukončen 16. června 1919. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1919–1920 otevřel své brány 16. září. Žákům byla předána myšlenka budování nového silného státu. Musíme pracovat ne věci vynechávat. Ve školním sboru nastaly velké změny. Ladislav Koutný byl přeložen do školy v Modlíkově a Julie Slaninová zažádala o dočasné přeložení na Slovensko. V této době

byl nedostatek učitelů, tedy na místo pana Koutného nastoupil Josef Adam. Na místo Julie Slaninové nebyl nikdo přidělen, V prosinci 1919 požádal řídící učitel Hynek Bukovský o penzi od 1. února. Se školou se loučil velmi těžko, protože zde odučil 20 let, tak se mu loučilo těžce, Na důchod se odstěhoval do svého rodiště, do Německého Brodu. Jelikož odešel řídící učitel, tak bylo třeba vypsát konkurz na nového. Škola obdržela dvě žádosti. Vyhrál Metoděj Řeřicha, který do funkce nastoupí od 1. září 1920. V lednu se do obce nastěhovali cikáni a přivlekli s sebou pravé neštovice. Nákaza se projevila o 8 obyvatel, z toho 2 skončili úmrtím. Bohužel obyvatelé nákazu nebrali vážně a chovali se neopatrně. Lékař několikrát vyhlásil, že lidi bezplatně naočkuje, ale nikdo nedorazil. Ukázalo se, že lidé stále mají špatné hygienické návyky a berou hygienu jako zbytečnou věc. Školní rok byl zakončen slavností, která se konala 30. 6. Řídící učitel promluvil mimo jiné o významu Jana Husa. Žáci zazpívali národní písně a zarecitovali básně. Píseň Kde domov můj ukončila školní rok a žáci se rozešli domů. Docházka byla v tomto školním roce dobrá. Žáci nezameškali 79 % vyučování. Na konci si autor stěžuje, že rodiče nechápou učitele a školu. Svě děti vykořisťují jak fyzicky, tak i duševně, hlavně aby měli dost vydělaných prostředků. Hodně práce to stojí učitele, aby žáky něco naučili. Ale láska k učitelskému povolání jim dává sílu. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1920–1921 odstartoval 1. září. Do učitelského sboru byli jmenování dva noví učitelé. Metoděj Řeřucha a Josef Smejkal. První třídu měla na starosti Julie Slaninová, která se již vrátila ze Slovenska. Druhá třída připadla Metodějovi Řeřuchovi a třetí třída Josefu Smejkalovi. Třídní učitelé posuzovali prospěch žactva. Ten vyšel jako průměrný. Důvodem je polodenní vyučování a stálé měnění učitelů během války. Tím si žáci odvykli chodit do školy a ztráceli o ni zájem. Bohužel ani rodiče nebyli pro učitele oporou. Plno z nich se vůbec nesnažila, aby žáci docházeli do školy. Dávali přednost dětské práci za peníze než vzdělání žáků. 28. října se konala oslava dvouletého výročí samostatného Československého státu. Nejprve byl proslov ředitele, poté píseň Nad Tatrou sa blýská, Teče voda teče, přednáška J. Slaninové, Kde domov můj a na závěr doslov pana řídícího učitele. Dne 15. listopadu zavzpomínala škola na 250leté výročí smrti J. A. Komenského. Počátkem nového roku se začali žáci pod vedením řídícího pana učitele scházet. Důvodem bylo natrénovat představení pro veřejnost. Výnos byl 410 Kč. Za tyto peníze byly pořízeny čítanky, které sloužili pro chudé spolužáky. V březnu postihla obec opakující střevní epidemie. Tato nemoc si

vzala dvě oběti. Důvodem byla špatná hygiena v obci a nechuť lidí změnit svoje návyky. 7. března žáci oslavili narozeniny Tatička Masaryka. 4. dubna naopak vzpomínali na smrt Štefánika. V únoru bylo provedeno v celé republice sčítání lidu. V celé obci bylo napočítáno 673 obyvatel. Školní rok byl ukončen 28. června. V tomto školním roce navštěvovalo školu 150 dětí. Nezameškaných hodin činilo v tomto roce 88 %. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1921–1922 začal školní slavností 1. září. Žáci byli vybízeni, aby chodili do školy a byli pilní. Učitelský sbor oproti loňskému roku zůstal skoro beze změny. Akorát třetí třídu vyučoval Jaroslav Kubín. V Oudoleni bylo zapsáno do školy 148 dětí. Docházka se za tento rok výrazně zlepšila. Počet nezameškaných hodin činil 90 %. Zdravotní stav žáků byl na d míru uspokojivý. Na škole se opravila půlka střechy. 23. listopadu se opět konalo Dětské divadlo. Děti pilně cvičili, bohužel ze stran občanů byla malá účast, což děti mrzelo. Vydělalo se 131 Kč a ty byly použity na nákup čítanek. Školní rok byl ukončen školní slavností 28. června 1922. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1922–1923 započal 1. září slavností, kde jako minulý rok učitel lpěl na dobré docházce a píli. Změny opět nastali ve třetí třídě, kde začal učit nový pan učitel, a to Jan Špaček. V Oudoleni bylo zapsáno 135 dětí. A počet nezameškaných hodin činil 91 %. 28. října škola oslavila pětileté výročí republiky. V únoru děti nacvičily a zahráli pro veřejnost představení Svatoň a Milena. Bohužel účast byla ještě menší než při minulém představení. Vybralo se pouze 96 Kč, které byly použity ve prospěch chudých. Přišlo nařízení, že počátkem příštího roku započnou ruční práce pro chlapce. Okresní školní výbor daroval škole mapu Evropy a okenní teploměr. 18. dubna se žáci účastnili přednášky ve Ždírci nad doubravou. Přednášku vedl Československý červený kříž. Poučili děti o nakažlivých nemocech a seznámili je s hlavními zásadami hygieny. Konec školního roku byl 28. června. Učitelé připomněli dětem, jak se mají chovat o prázdninách a poté se s dětmi rozloučili. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1923–1924 začal 1. září. Žáci byli seznámeny s pravidly školy. Třetí třídu opět čekala změna, a to v podání nového pana učitele Václava Ambrože. Celkový počet dětí bylo 150. Počet nezameškaných hodin bylo 92 %. Ukázalo se, že lpění učitelů na rodiče, aby posílali své děti do školy, neslo ovoce. Celý rok byl zdravotní stav žáků dobrý. Na konci roku jedna žákyně onemocněla a její stav se horšil. Lékař rozpoznal vzteklinu a okamžitě nařídil, aby rodiče zavezli dívku do Německého (Havlíčкова)

Brodu. Dívka bohužel při transportu zemřela. 28. října se konala oslava 5letého výročí republiky. 2. března se konala oslava 100 narození Bedřicha Smetany. Řídící učitel seznámil žáky s jeho díly. Ti si zkoušeli zazpívat kousky oper. 15. 6. se žáci vydali do Žižkova pole. Celkem se zde sešlo okolo 5000 dětí. Školní rok byl ukončen 28. června školní slavností, kdy učitel nabádal žáky k opatrnosti a skromnosti. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1924–1925 začal 1. září školní slavností, kde učitel zdůraznil chování ve škole. Učitelství se trochu proměnil. Václav Ambrož byl propuštěn a prázdné místo bylo obsazeno Stanislavem Knobem. Smutná událost se stala 6. října, kdy Julie Slaninová šla do práce a cestou se pod ní protrhla lávka. Kromě otřesu mozku utrpěla ještě ochrnutí těla. Místo ní nastoupila Vlasta Balousová. Do školy chodilo 98 dětí. Docházka byla vysoká – 93 %. Zdravotní stav byl dobrý. Jediná smutná událost je smrt žačky, která umřela na střevní problémy. Měsíc říjen byl ve znamení oslav. Nejprve se 17. října oslavoval Jan Žižka, kde se sešli žáci i z okolních škol v Žižkově poli a společně básněmi a písní Kdož jste Boží bojovníci oslavili tohoto velikána. 28. října se konala oslava šestiletého výročí naší republiky. Zpívali se vlastenecké písně, recitovali oslavné básně a poté řídící učitel hovořil o českých velikánech. Ve volbách konané v tomto roce se řídícím učitelem stal Metoděj Řeřucha. 7. března škola slavila 75 narozeniny prezidenta Masaryka. Řídící učitel měl na začátku proslov, abychom všichni kráčeli po stopách tatíčka Masaryka. Dětské divadélko nacvičovalo opět novou hru s názvem Osvobození královničky Čechie. Žáci třetí třídy zazpívali jako čtyřhlasí sbor. 11 června se žáci školy oudoleňské a slavětské spojili a vytvořili dětský den na podporu mládeže. Zpívalo se, tancovalo a vybralo se 136 Kč od 400 návštěvníků. V oblasti školství byly nařízeny nové zákony. Např. povinná vojenská cvičení učitelů o prázdninách, Školní rok byl ukončen 27. června menší slavností. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1925–1926 začal 1. září. Učitelství se opět proměnil. Pana Knoba vystřídala slečna Božena Šilhánková. Školu navštěvovalo 132 dětí. Žáci nezameškali 95% školy. Zdravotní stav žáků byl tento rok velmi dobrý. Žádná závažná nemoc školu nepostihla. Školní rada nechala opravit ve škole okna, zahradu nechala oplotit novým plotem, střechu pokryli eternitovou krytinou a nechali opravit stropy. Školní rok byl

ukončen 26. června společně se slavností k uctění památky Mistra Jana Husa. (Pamětní kniha, 1892–1926)

Školní rok 1926–1927 začala 1. září při školní slavnosti, kde se učitelé snažili žáky namotivovat ke stejně dobré docházce, jako předchozí rok. Učitelský sbor byl stejný, jako předchozí rok. Celkem tento rok bylo 87 dětí. Mezi žáky vypukly dvě infekční choroby. První byly v lednu spalničky a poté v únoru chřipka. 28. října se konala oslava dne osvobození. Žáci zazpívali písně a zarecitovali básničky. Přišli se na ně podívat dva členové místní školní rady. 7. listopadu se konala přednáška pro 2. a 3. třídu o Bitvě Bělohorské. 27. března se konala po republice oslava, že tatíček Masaryk byl zvolen na sedm let prezidentem. Místní školní rada nechala opravit záchody a zakoupila kamna do všech tříd. Školní rok byl ukončen 28. června slavností školy. (Pamětní kniha, 1926–1939)

Školní rok 1927–1928 se otevřel 1. září. Do školy bylo tento školní rok zapsáno 84 dětí. Docházka byla tento školní rok opět výborná. Činila 95 %. Tento školní rok, jako jiné, navštívil školu inspektor Rudolf Sečka. Zúčastnil se vyučování ve všech třídách a hodnocení bylo velmi kladné. Inspektor zapsal do zápisu, že výsledek vyučování je výborný a vztahy mezi učiteli a žáky jsou přátelské. Duben byl ve škole ve znamení chřipek. 28. října se konala společná oslava dětí ve třetí třídě. Řídící učitel promluvil na téma Vítězství nebo porážka. Žáci přednesly básně a zazpívali písně. 7. března škola pořádala akce pro žáky, rodiče a obyvatele na oslavu narození prezidenta T. G. Masaryka. Učitel přednesl řeč a žáci zazpívali písně a přednesli básničky. 24. června se konal Dětský den. Žáci vyrazili do Březiny. Program byl zpěv písní, různá dětská vystoupení a občerstvení. Místní učitelé školy se účastnili divadelního představení ve prospěch Československého červeného kříže. Školní rok byl ukončen 28. června. Konala se menší slavnost, kde se žákům připomnělo, jak se mají chovat a připomněla se památka Mistra Jana Husa. (Pamětní kniha, 1926–1939)

Školní rok 1928–1929 začal 1. září, kdy bylo dětem řečeno, jak se mají ve škole chovat. Celkem do školy bylo zapsáno 84 dětí. Počet nezameškaných hodin letos dosáhl 97 %. Letošní školní rok žáky potrápila diphtherie a spála. Vyžádala si mnoho životů. Naštěstí naši školu tyto nemoci nezasáhli. 27. října se konala školní slavnost na oslavu deseti let naší republiky. Žáci měli připravené písně a básně. Konala se při této příležitosti i přednáška. Přednáška nesla název V českém školství a vedl ji rolník Karel

Musil. Vyprávěl, jak slyšel náhodnou rozmluvu mezi dvěma Němci a těšili se, jak poněmčí české školy a zničí češtinu. Na konci nabádal žáky, aby si vážili osvoboditelů a byli vděční, že mají český jazyk a českou školu. V únoru byla kvůli třeskutým mrazům uzavřena půl měsíce škola. Mrazy dosahovaly teplot až -34 °C. Školní rok byl zakončen 26. července obvyklou školní slavností. (Pamětní kniha, 1926–1939)

Školní rok 1929–1930 se otevřel 1. září. Otevřela to školní slavnost, kde učitelé dětem zopakovali chování ve škole a vybízeli je k pilné docházce. Tento školní rok se otevřelo výuka náboženství československého. Jezdil ji vyučovat farář Rudolf Šlechta z Německého (Havlíčkova) Brodu. Na školu docházelo 98 dětí. Docházka se oproti loňskému roku opět zlepšila. Žáci nezameškali 97 % docházky. 27. září se na zdejší škole konala přednáška na téma Svatováclavská tradice k naší české národní kultuře. 21. října se konala společná diskuse na téma Padesátileté výročí elektrické žárovky od T. A. Edisona. Žáci zkoušeli i pokusy. 29. října se konal den spořivosti. Žáci dostali přednášku, zkoušeli si práci s penězi a byli nabádáni ke spořivosti. 3. března přišla do školy inspekce. Pan inspektor předal škole mnohé náměty, které by mohly výuku posunout dopředu. Jinak byl ale s výukou spokojen. 7. března se konala oslava narozenin prezidenta T. G. Masaryka. Žáci přednášeli básně, zpívali se oslavné písně. Ve Slavětíně se večer konal lampionový průvod, kam byli zváni všichni spoluobčané. V okolních školách se objevil záškrt, spála a břišní tyfus. Ve škole se naštěstí nic takového neobjevilo. Bohužel tento školní rok provázelo jedno neštěstí. Ve Slavětíně, z expoziturní školy, se třináctiletý chlapec z nevysvětlitelných důvodů oběsil. Jeho čin zasáhl všechny občany. Před Velikonocemi se sešly děti před památníkem padlých ve válce a uctili jejich památku dvěma minutami ticha. Místní školní rada letos škole zařídila nový vodovod a opravila část střechy. Na interiér již bohužel nezbyly peníze. Zřízením vodovodu ale odstranili velkou závadu, která byla škole neustále vytýkána. 28. června již tradičním způsobem byl ukončen další školní rok. (Pamětní kniha, 1926–1939)

Školní rok 1930–1931 začal 1. září školní slavností. Učitelský sbor se oproti předchozím letům neměnil. Do školy chodilo tento školní rok 95 dětí z 632 obyvatel. Zdravotní stav dětí byl tento školní rok velmi špatný. Do obce se dostaly příušnice, se kterými stonalo 52 dětí. Když se žáci uzdravili, tak na ně zaútočila chřipka. Naštěstí žádné dítě na následky nemoci nezemřelo. Z tohoto důvodu se zhoršila i docházka. Žáci

odchodili 94 % docházky. 28. října se konala oslava na počest národního svátku. Oslava zahrnovala přednášku, zpěv písní od dětí a přednášení básniček. Této slavnosti se zúčastnilo i plno rodičů. 28. března se žáci sešli u desek padlých vojáků z první světové války. Cílem bylo na tyto lidi nezapomenout. 15. srpna se u našich sousedů v Borové slavnostně otevřelo Muzeum Karla Havlíčka. Učitelský sbor letos dva výlety do Chotěboře. Poprvé to bylo na film Plukovník švec, kterého se zúčastnilo 48 dětí. Další výlet byl spojen také s kinem. Obecenstvo zhlédlo film Život ve vnitroafrické planině. Po skončení filmu se šla výprava prohlédnout město a zámek. Učitelé měli tento rok snahu, aby bylo založeno Rodičovské sdružení. Jejich námaha nepřinesla ovoce, protože to bylo bez výsledku. Místní školní rada letošní rok darovala na údržbu školy 8000 Kč. Z toho se zaplatili obvyklé věci a další část eternitové střechy. Při schůzi rada trvala na pokročení stavby školy. Zastupitelstvo Oudoleně a Slavětína bylo proti. Důvodem je, že Slavětín si chce postavit svoji jednotřídku. Školní rok skončil 27. 6. obvyklou školní slavností. (Pamětní kniha, 1926–1939)

Školní rok 1931–1932 začal 1. září. Učitelský sbor se oproti loňskému roku proměnil. Po odchodu Jana Štěpánka byl na školu přiřazen Václav Žák. Ten zde získal definitivní místo. Tento školní rok nastoupilo krásný počet žáků. Bylo jich 111. Oproti loňskému roku byl zdravotní stav lepší, nebyl ale dobrý. Osm dětí onemocnělo chřipkou. Jedna žačka Marie Culková byla již trvale nemocná s tuberkulózou plic. Tento školní rok přinesl dvě úmrtí. Na zánět mozkových blan podlehl žák první třídy. Pár měsíců poté zemřela slabomyslná žačka druhé třídy. Po návštěvě inspektora sepsal všechny závady školy a zaslal je na školní zemskou radu. 28. října se konala besídka na slavnost Svobody. Pan učitel žáky nabádal, aby i do budoucna dbali na svobodu. Poprvé byl ve škole slaven svátek matek. Učitel promluvil o povinnostech dětí k matce a zdůraznil význam matky v rodině. Ke konci školního roku vyrazila škola s 42 dětmi do Chotěboře na film Psohlavci. 8. 5. se konal pohřeb dlouholetého řídícího učitele, který již byl na odpočinku v Německém Brodě, pana Hynka Bukovského. Pohřbu se zúčastnilo plno lidí a byl připomenut jeho život, který věnoval škole. Místní školní rada se zabývala novostavbou školy. Do obecního rozpočtu zařadila 15000 Kč na koupi pozemku a výdaje s tím spojené. Plánky byly podány, ale vrátili je jako nevyhovující. Obce Oudoleň a Slavětín se dohodly, že nadále budou setrvávat ve stejné školní obci, ale jedna druhé nebudou brzdit plánování a stavbu škol. Školní rok byl ukončen 28. června. (Pamětní kniha, 1926–1939)

Školní rok 1932–1933 byl zahájen 1. září. Místo Václava Žáka, který byl přesunut na školu do Slavětína, bylo místo předáno Anně Kučerové. Po změně to tedy bylo takto: první třídu vyučovala Marie Mühlfeitová. Druhou třídu vedla Anna Kučerová a třetí třídu řídící učitel M. Řeřucha. Počet dětí se opět zvýšil na 119. Zdravotní stav dětí nebořila chřipka, kterou onemocnělo 51 dětí. Tento školní rok se konala Akce proti difterii. Je to zhoubná nemoc a všichni žáci budou proti ní očkováni. 28. října se konala oslava nejprve dopoledne pro žáky a odpoledne pro rodiče. Účast rodičů byla ale mizivá. Československý červený kříž zavítal v dubnu do školy v rámci Týdne čistoty. Letos se do Chotěboře vyrazilo na filmy Koloniální výstava v Paříži a Z čínsko-japonské války. Školní rok byl zakončen obvyklým způsobem 28. června a bylo připomenuto, jak se žáci mají chovat. Tímto rokem také skončil řídící učitel Řeřucha. Na jeho místo nastoupí od nového školního roku paní Muhlfaitová. (Pamětní kniha, 1926–1939)

Školní rok 1933–1934 začal 1. září. Tento školní rok nastoupilo 123 dětí do školy. V tomto roce řádila ve škole žloutenka. Jeden žák zemřel na rozšíření jater. Slavnost republiky, svátek matek a oslava narozenin se oslavila pomocí písní a básní. Učitelé oudoleňské školy podnikli akci s názvem ošacení. Občané se složili celkem na 483 Kč. Z toho bylo ošaceno 29 dětí nejnужnějšími oděvy a všechny děti dostaly vánoční dárečky. Školní rok byl ukončen 28. června. (Pamětní kniha, 1926–1939)

Školní rok 1934–1935 se ustanovil 1. září a skončil 28. června. Do školy nastoupil nový učitel a zároveň řídící učitel Vladimír Volenec. Mimo obvyklých slavností v tomto školním roce žáci sehráli divadelní hru Jiříkovy housle. Čistý výtěžek činil 396 Kč a byl použit na školní výlet dětí. Ten se uskutečnil na konci školního roku na hrad Pernštejn na Moravě. Nová důstojná budova je po půl století konečně na dobré cestě. Stavba začne co nejdříve. Stejně tak tomu bude i ve Slavětíně. Žáků bylo tento rok 112. Většina byla vyznání římskokatolického. Na konci roku byl Vladimír Volenec přesunut do školy na Příjemkách. Místo něho povede školu Václav Žák. (Pamětní kniha, 1926–1939)

Školní rok 1935–1936 se otevřel 1. září a skončil 27. června. Na podzim se začalo se stavbou nové budovy školy. Náklad si vyžádal 300 000 Kč. Stavba nešla tak rychle, tedy vyučování v ní začne až příští školní rok. Stejně začala i budova ve Slavětíně. Ta si vyžádala 200 000 Kč. Letos krom obvyklých akcí se žáci letos

zúčastnili pálení hranice. 14. prosince položil T. G. Masaryk svoji funkci prezidenta. Místo něho nastoupil Edvard Beneš. Na oslavu jara pořádali žáci besídku u Stejskalů, kde vystoupilo i učitelské kvarteto, akorát byl malý zájem obyvatel. K oslavě konce školního roku žáci vyrazili na výlet do Údolí Doubravy k Žižkově mohyle a do mlékárny Hesov. Počet dětí tento školní rok bylo 112. Všichni žáci jsou národnosti československé, většina dětí je vyznání římskokatolického. Ke školnímu zápisu se dostavilo 15 dětí. Škola se stihla do konce prázdnin postavit. (Pamětní kniha, 1926–1939)

Školní rok 1936–1937 začal slavnostně v nové škole 1. září. Tento školní rok opět chodilo do školy 112 žáků. Učitelský sbor měl opět pár změn. Místo řídícího pana učitele Žáka nastoupil nový řídící učitel Alois Prachař. Došlo také k rozdělení nové budovy školy. Škola je poschodová a je rozdělena na přízemí, kde je jedna učebna, jedna šatna, jedna dílna pro chlapecké ruční práce, školní kuchyně, vestibul, kabinet, dva záchody pro chlapce, dva pro dívky, a jedna pro učitele. Budova má sklep. V prvním poschodí se nachází tělocvična, 2 třídy, 4 záchody pro žáky, 1 záchod pro učitele a kabinet a půda. Součástí školy byl i byt pro řídícího učitele. Ten má verandu, kuchyň, dva pokoje, spíž, sklep, půda, záchod. Okolo školy je zahrada o velikosti 1350 m². 20. prosince se konala školní besídka. Konala se v hostinci a přišlo tolik rodičů a občanů, že se nemohli do sálu vejít. Besídka vynesla 314 Kč. 6. března se konaly narozeniny T. G. Masaryka. Školu zdobily vlajky, chvojí. Přišlo mnoho rodičů, žáci měli připravené vystoupení. V březnu se konal týden čistoty. Dorost Československého červeného kříže se věnoval péči o okolí, vyměňovat vodu květinám, sázet stromky a květiny na školní zahradu. Zdravotní stav žáků byl dobrý, pouze pár výskytů spalniček a bolesti hlavy a nevolnosti. Docházka byla letos 88 %. Školní rok byl ukončen 26. června. (Pamětní kniha, 1926–1939)

Školní rok 1937–1938 začal ve středu 1. září. Tento školní rok bylo ve škole 102 žáků. Správu školy opět získal Václav Žák. 14. září zemřel T. G. Masaryk v Lánech. Žáci se sešli ve 3. třídě. Zavzpomínali a zazpívali na jeho počest hymnu. Místní školní rada oplotila celou zahradu a postavila 2 pilíře z cihel. Školní rada schválila odprodání starých budov školy. Tento školní rok si žáci připravili pro rodiče a spoluobčany vánoční besídku a divadlo. Obě akce se těšily velké návštěvnosti. 6. března se konalo pálení vetry, která se nazývala Masarykova vatra. Byla to spolupráce dobrovolných

hasičů a školy. Tento rok se celkově točil okolo T. G. Masaryka. Žáci vyrazili do Chotěboře do kina na film Ze života T. G. Masaryka. Ve školách se konalo výročí narození a vzpomínky na osvoboditele. Novotou tento školní rok bylo umývání rukou o přestávkách. Každý žák si musel donést svůj ručník. Tento rok se opět konala akce Dorost červeného kříže. Zdravotní stav žáků byl dobrý. V tomto školním roce nastala výchova žactva k brannosti. Dvakrát za měsíc se konalo poučení o tom, jak se chovat při leteckých a plynových útocích. Konec školního roku byl 22. června. (Pamětní kniha, 1926–1939)

Školní rok 1938–1939 započal 1. září. Stav žáků byl v tomto školním roce velmi nízký, pouze 88 dětí. Zdravotní stav byl dobrý až na konec školního roku. To plno dětí onemocnělo spalničkami. Politické události velmi postihly náš stát. Adolf Hitler dal naší vládě ultimátum, abychom byli připojeni k Německu. V té době se od nás odtrhlo i Slovensko. Stalo se tomu 14. března. Druhý den nás začalo obsazovat vojsko Německé republiky. Z území Čech a Moravy vznikl Protektorát Čechy a Morava. Po 20 letech svobody nám zbylo jen toto. (Pamětní kniha, 1926–1939)

Období 2. světové války

Školní rok 1939–1940 začal 1. září a skončil 28. června. 15. března škola oslavila první výročí Protektorátu Čechy a Morava. Na škole byl vyvěšen prapor a žáci měli přednášku o významu tohoto dne. 19. dubna se před koncem vyučování musela celá škola sejít v jedné třídě a byl jim přečten přepis od zemské školní rady, aby všichni věděli, že druhý den, tedy 20. dubna má své jednapadesáté narozeniny Adolf Hitler. 12. května se konalo představení dětí s názvem Pro matičku. Celkem se vybralo 613 korun. Na potřebné výdaje ohledně představení padlo 324 korun, zbytek peněz zůstal na běžné potřeby školy. Učitelství sbor byl složen z Miroslavy Jantačové, Václava Žáka a Jaromíra Kučery. Zdravotní stav dětí byl po celý školní rok dobrý. V prosinci navštívila školu inspekce. Inspektor byl s prací spokojen. Počet dětí bylo 88. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1940–1941 se otevřel 1. září. Dveře školy se uzavřely 28. června. 15. března oslavila škola druhé výročí Protektorátu Čechy a Morava. 20. dubna měl Adolf Hitler narozeniny. Den předtím se sešla celá škola a bylo dětem řečeno, co pro ně tento muž všechno udělal. Kvůli malému počtu dětí se okresní školní výbor usnesl

na tom, že od příštího školního roku bude škola pouze dvoutřídní. Počet dětí v tomto školním roce byl 88. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1941–1942 trval od 1. září do 9 července. Kromě oslavy protektorátu a narozenin vůdce se ve škole začalo vyučovat pouze ve dvou třídách. Ke konci školního roku se konala inspekce ve škole a výsledky byly uspokojivé. Tento školní rok chodilo do školy 68 dětí. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1942–1943 začal 1. září. V září se museli podrobit učitelé zkoušce z německého jazyka. 4. června žáci ve škole vyslechli rozhlasovou vzpomínku na tragicky zesnulého R. Heydricha. Tento školní rok bylo ve škole 72 dětí. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1943–1944 začal 3. září a skončil 13. července. 15. března škola oslavila páté výročí vzniku protektorátu. Učitel druhé třídy promluvil k žákům o významu tohoto dne. Zdravotní stav žáků nebyl tento rok bezproblémový. Objevilo se pár případů záškrtu. Tento školní rok navštěvovalo školu 70 dětí. Docházka celý školní rok byla 75 %, stejně jako předchozí. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1944–1945 začal 5. září. Učitelský sbor byl složen z řídícího učitele Václava Žáka. Ve druhé třídě učil Jaromír Kučera. Dívčí ruční práce učila Jaroslava Nováková. Od 20. prosince začali Vánoční prázdniny. Pro nedostatek topiva se prázdniny protáhly až do 3. dubna. Po šesti letech utrpení skončila válka. I lidé z vesnice byli činní v oblasti osvobozování. Bohužel při jedné této akci bylo plno obyvatelů zabito. 9. května se konalo bombardování okolí. Při jednom náletu spadly bomby okolo Ždírcce, kde bydlela paní Jaroslava Nováková. Ta při této příležitosti zahynula. 16. května se vrátil do Prahy prezident Edvard Beneš. 28. května po třech nedělích začalo opět vyučování. Zdravotní stav žáků byl po celý rok dobrý. Celkem na škole bylo zapsáno 70 dětí. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1945–1946 se otevřel 3. září. Školní sbor byl ve složení Václav Žák, Jindřich Hamerník, Jindřiška Martínková. 28. října se konala slavnost na památku nově osvobozené vlasti a na památku obětem padlých. 9. května se neslo ve znamení oslav osvobození. Zdravotní stav žáků byl dobrý, jen jedno úmrtí z důvodu nevyléčitelné nemoci. Počet dětí ve škole byl pouze 57. Všechny děti byly národnosti české a vyznání římskokatolického. (Školní kronika, 1939–1981)

Komunistické Československo

Školní rok 1946–1947 začal 2. září. Škola požádala zemskou školní radu o založení mateřské školy. Ta jí vyhověla a 1. prosince 1946 do školky nastoupilo 24 dětí. Tento školní rok byl zřízen ve škole školní rozhlas. Ve škole se konaly běžné oslavy. Zdravotní stav žáků byl dobrý a školní rok byl ukončen 28. června. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní roky 1947–1952 se nesly ve stejném duchu. Škola slavila výročí úmrtí prezidenta, den svobody, narozeniny T. G. Masaryka a mnoho dalšího. Žáci byli v tomto období v dobrém zdravotním stavu. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1952–1953 začal 1. září. Učitelský sbor zůstal na půl stejný. První třídu vyučoval V. Žák. Druhou třídu dostala na starosti paní učitelka ze Slovenska, Dagmar Tetenková. V tomto roce zemřel osvoboditel J. V. Stalin a zanedlouho Klement Gottwald. Škola musela držet dny smutku. Poslouchaly se smuteční proslovy, takzvané tryzny a vzpomínalo se na zemřelé. Novým prezidentem se stal Antonín Zápotocký. Letošní hlavní akce pro děti byl Mezinárodní den dětí, který se konal na školním hřišti. Účast byla hojná. Akce se zúčastnilo přes 100 osob. Tento školní rok se nesl v počtu 41 žáků. Zdravotní stav žáků byl velmi špatný. V lednu a únoru trpěla celá škola chřipkou. V květnu a červnu onemocněla většina žáků spalničkami. O prázdninách bylo ve škole také živo. Konal se nátěr oken na celé škole. Celá akce byla provedena svépomocí místními obyvateli. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1953–1954 začal setkáním všech žáků školy 1. září. Učitelský sbor zůstal nezměněn. Tento školní rok škola oslavila výročí Velké říjnové revoluce, kde ředitel školy přiblížil žákům situaci. Další akcí byl Mezinárodní den žen. Té se dostalo velké účasti. Žáci měli připravený program ve formě písní a referátů. Dále se během roku vzpomínalo na narozeniny Stalina a prezidenta Antonína Zápotockého. Docházka byla tento školní rok 95 %. Počet žáků ve škole byl 43. Školní rok byl ukončen loutkovým představením pro děti 27. června. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1954–1955 začal 1. září, kde se žáci shromáždili v jedné třídě. Promluvil k nim ředitel školy, zástupce okresního výboru KSČ a tajemník. Tento rok mimo běžných oslav se konalo výročí desetiletého osvobození našeho státu sovětskou armádou. Oslavy vyvrcholily spartakiádou. V obci se vzpomínka slavila průvodem

po obci a dojití k pomníku padlých. Tento školní rok navštívil školu inspektor. Po stráveném času konstatoval, že je s výsledky spokojen. Novinkou v obci bylo založení pionýrské organizace, kam docházelo 6 dětí. Do školy chodilo 23 dětí. Školní rok byl ukončen dříve, již 17. června. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1955–1956 začal 1. září. Letos škola vyrazil na výlet. Během jednoho dne se žáci podívali do Kutné Hory, Sedlce, Žlebů, Lichnice a Sečskou přehradu. Celková cena činila 20 Kč na jednoho žáka. Zdravotní stav žáků byl špatný. Žáky sužovala infekční žloutenka. Letos bylo ve škole 48 dětí. Pionýrská organizace sčítala 5 členů. Školní rok byl ukončen 30. června. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1956–1957 byl zahájen 3. září. Učitelství sbor byl nezměněný. Tento školní rok se slavila Velký říjnová revoluce, Mezinárodní den žen, Mezinárodní den dětí v Havlíčkově Borové, který pořádala tamější střední škola. Tento školní rok se konal zájezd do Prahy. Tento školní rok byla menší změna. Žáci 5. ročníku odešli do Borové, tedy v Oudoleni byla škola jen do čtvrté třídy. Celkem školu navštěvovalo 39 dětí a zdravotní stav žáků byl dobrý. Školní rok byl ukončen 29. června. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1957–1958 se otevřel 2. září. Mezinárodní den žen se slavil 9. března. Děti ze školy a školky si připravily program v místním kině. Po vystoupení dětí bylo za odměnu žákům puštěny krátké filmy. Letošní den dětí žáci oslavili výletem na Doubravku. Tento školní rok opět zůstal jen 1.–4. ročník. Počet dětí mírně vzrostl. Číslo se vyšplhalo až na 42 dětí. Zdravotní stav žáků potrápily spalničky a plané neštovice. Tento rok zemřel Antonín Zápotocký. Místo něho nastoupil Antonín Novotný. V obci proběhlo přesvědčování zemědělců ke vstupu do JZD. Mimo družstvo zůstali pouze 2 zemědělci. Školní rok byl ukončen 28. června. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1958–1959 byl zahájen 1. září. Žákům bylo připomenuto, jak se mají ve škole chovat. Listopad se nesl ve znamení smutku. Při stavbě kulturního domu se stalo neštěstí. Z prvního patra se zřítil ředitel Václav Žák. Při pádu utrpěl těžké poranění páteře, na které v květnu zemřel. Pohřbu se konali všichni žáci, občané i učitelé z jiných škol. Školní rok byl ukončen 29. června. Novým ředitelem byl

jmenován Adolf Mergl. Tento školní rok navštěvovalo školu 44 dětí. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1959–1960 začal 1. září. Nový ředitel školy Adolf Mergl přivítal slavností žáky, přítomné rodiče a novou paní učitelku Ludmilu Vávrovou. Letošní rok škola slavila Velkou říjnovou revoluci, kde si žáci připravili program. Dále to byla vánoční besídka, kde si připravila program jak národní, tak mateřská škola. Při Mezinárodním dni žen žáci připravili plnohodnotnou besídku plnou písniček a básniček. Na mezinárodní den dětí žáci vyrazili na poznávací vlastivědný výlet do Horního Bradla, Klokočova, na Sečskou přehradu, Lichnici a Žleby. Děti šly pěšky, nebo jely linkovými autobusy. Tento rok škola měla všech 5 ročníků. Celkem navštěvovalo školu 58 žáků. Školní rok byl zakončen 18. června z důvodu konání Spartakiády. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1960–1961 začal 1. září přivítáním žáků panem ředitelem. V důsledku reorganizace se škola stala opět trojtřídní. Z toho důvodu byly přijaty dvě nové paní učitelky: Bohumíra Pipková a Věra Holubová. Ludmila Vránová byla přeložena do Chotěboře. Škola slavila události jako v předchozím roce. Jedinou změnou byl Den dětí. Ten letos žáci strávili na hřišti, kde plnili různé úkoly, jako například skákání v pytlích a házení kamení na plechovky. Po obědě se přesunuli do kina, kde byly dětem pouštěny filmy. Na konci školního roku škola naplánovala výlet pro žáky do Opočna na zámek, do Náchoda, Babiččina údolí, kde viděli hru od J. K. Tyla Lesní panna. Novinkou v letošním školním roce bylo poskytování učebnic žákům zdarma. Vláda také uzákonila devítiletou docházku. Přišlo i na změnu pojmenování. Škola národní se pojmenovala Základní devítiletá škola s 1.–5. postupovým ročníkem. Osmiletá střední škola pojmenována na Základní devítiletá škola. Celkový počet dětí ve škole byl 66. Školní rok byl ukončen 30. června. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1961–1962 zahájil ředitel přivítáním žáků, přítomných rodičů i novou paní učitelku Ludmilu Blechovou a současnou Věru Holubovou. Nynější škola je stále trojtřídní. Krom běžných akcí, které se konaly každý rok, letos obec společně se školou pořádala slavnostní otevření kulturního domu. Letošní školní výlet byl pořádán do závodu Kovo Staré Ransko a koupaliště Řeka. Letošní rok obec postihla chřipka. To se podepsalo i na docházce a nemocnosti žáků. Letošní rok navštěvovalo školu 67 žáků. Školní rok byl ukončen 30. června. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1962–1963 začal pro žáky 3. září. Po oslavě Velké říjnové revoluce se konala vánoční besídka, kde žáci nacvičili divadelní představení s názvem Štědrovečerní pohádka. Letošní rok navštěvovalo školu 70 žáků. Školní rok byl ukončen 29. června. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní roky 1963–1968 se nesly ve stejném duchu: oslava Velké říjnové revoluce, Vánoční besídka, Mezinárodní den žen, Den dětí a školní výlet. Počty žáků se v průběhu let měnily. Počty byly 63, 58, 46 a 45. Ve školním roce 1965–1966 se škola kvůli nízkému počtu musela změnit na dvojtřídní. Tento rok se také konal zájezd do Prahy do Tylova divadla. V roce 1967–1968 uspořádalo SRPŠ Společenský ples a pouťovou zábavu. Z výtěžku se hradil výlet pro žáky na Konopiště, Slapy a prohlídku Prahy. Letošní rok navštěvovalo oudoleňskou školu 12 dětí ze Slavětína, kde byla jednotřídní škola uzavřena. Celkem bylo v Oudoleni 45 žáků. Prázdniny byly pro občany jedny z nejtěžších. Do naší republiky vstoupila vojska Varšavské smlouvy. (Školní kronika, 1939–1981)

Období normalizace

Školní rok 1968–1969 začal za zvláštní situace dne 2. září. Učitelství sbor zůstal nezměněný. Žáci se zúčastnili veřejně prospěšných prací, sběru papíru, sběru bylin a sběru brambor. Na školním políčku pěstovali žáci jahody, které si mohli po uzrání spravedlivě rozebrat. Tento rok byly uspořádány dvě besídky. Zdejší SRPŠ uspořádalo pro žáky výlet do Třebechovic, Hrádku u Nechanic, Opočna a Babiččina údolí. Žákům ve Slavětíně se opět otevřela škola. Do školy chodilo 35 dětí. Situace v republice byla neklidná. Lidstvo zasáhl čin Jana Palacha. Školní rok byl ukončen 27. června. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1969–1970 začal přivítáním žáků panem ředitelem ve škole. Žáci prováděli sběr papíru a bylin. O vánočním období se konala besídka s nadílkou. Školní rok probíhal nerušeně. Politická situace se uklidnila. Počet žáků byl na čísle 38. Školní rok byl ukončen 30. června. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1970–1971 začal 1. září proslovem ředitele školy. Škola nadále zůstávala dvoutrídní. Ve škole vyučoval pan ředitel Adolf Mergl a Marie Merglová. Tento rok žáci zvládli tři besídky. První byla vánoční, druhá k MDŽ a poslední

k ukončení roku. Výběh žen z Oudoleně uspořádali pro děti dětský karneval. Celý školní rok byly obvyklé akce. Zdravotní stav žáků byl napadnutý planými neštovicemi. Letošní výlet se konal do skláren v Jablonci nad Nisou a do botanické zahrady v Liberci. Chování žáků bylo dobré. Prospěch ne. Propadli dva žáci ze čtvrté třídy a jedna dívka z první třídy. Počet žáků ve škole bylo 38. Školní rok byl ukončen 30. června. Během prázdnin byly obě učebny vymalovány a podlaha obou tříd položena krytinou. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1971–1972 byl zahájen 1. září. Krom běžných událostí se letos velmi ujal pěvecký a recitační kroužek, který dostal takového věhlasu, že žáci byli pozváni do Klokočova, kde předvedli 90minutové pásmo. S žáky zpíval celý sál. Letos žáci podnikli výlet do Jindřichova Hradce a na zámek Hluboká nad Vltavou. Letos školu navštěvovalo 35 dětí. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1972–1973 Pěveckému sboru se dařilo pořádat vystoupení. Chování i prospěch žáků byl výborný. Do školy tento rok chodilo 34 žáků. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1973–1974 se nesl ve znamení nástupu nové paní učitelky Marie Bencové. Marie Merglová odešla do důchodu. Slavětínská škola je opět uzavřena. Díky dodělání silnice do Slavětína mohou žáci jezdit autobusem. Vlastivědný výlet se letos konal na Žleby, do Čáslavi, Kutné Hory a na zámek Kačina. Sbor letos vystupoval ve Slavíkově. Počet dětí ve škole byl 41. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1974–1975 byl zahájen slavnostním způsobem 2. září. Krom obvyklých akcí se žáci pustili do sbírání bylin. Nasbírali okolo 26 kg léčivých bylin. Obec začala budovat vodovod a obchod. O zdravotní stav žáků se pečovalo dobře. K žákům docházela školní lékařka a žáci dojížděli do Borové k zubaři. Chování žáků i prospěch byl výborný. Celkový počet žáků byl tento rok 41. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1975–1976 byl slavnostně zahájen ředitelem školy, tajemníkem místního národního výboru, poslancem okresního národního výboru a paní učitelkou. Žáci se po celý rok pečlivě starali o květiny i o školní zahradu. Na oslavu MDŽ si připravil recitační, hudební a pěvecký kroužek program. Na Den dětí jela škola na výlet do Prahy. Navštívili letiště, svezli se v podzemní dráze a výlet zakončili v Lidicích.

Zdravotní stav učitelů byl dobrý. Žáků už méně, protože prodělali příušnice a spalničky. Nejhůře na tom byla ale paní školnice, která marodila od ledna až do srpna. Tento školní rok navštěvovalo školu 32 žáků. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1976–1977 byl zahájen v obřadní síni v kulturním domě. Po slavnostním programu se žáci odebrali do školy. První třída se začala učit podle nového projektu školské ústavy. Do školy byly dodány nové učebnice matematiky, českého jazyka a pracovní listy prvouky. Děti byly z krásných pěkně graficky zpracovaných učebnic nadšené. Návštěva inspekce dopadla s velkou pochvalou, jak jsou žáci vedeni a výborně vyučována nová metoda v první třídě. Zdravotní stav žáků byl výborný. Žáci navštěvují 2x ročně zubaře v Borově. Školní rok byl ukončen 30. června s počtem 43 žáků. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1977–1978 byl zahájen v obřadní síni v kulturním domě. První třídu slavnostně přivítali pionýři svými básněmi. V letošním roce nebylo v obci důležitých událostí. Škola uspořádala oslavu Velké říjnové socialistické revoluce a Vítězného února. V květnu připravily maminky pro děti dětský karneval. Výlet se konal do Babiččina údolí, na zámek v Opočnu a na betlém do Třebechovic. Škola je postupně vybavována modernějšími pomůckami a novým pojetím vyučování. Zdravotní stav dětí byl celý rok dobrý. Tento školní rok navštěvovalo školu 32 žáků. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1978–1979 byl zahájen slavnostním způsobem v kulturním domě. V první, druhé i třetí třídě bylo vyučováno už podle nového školského projektu. Zimní prázdniny byly kvůli nedostatku energií a uhlí prodlouženy až do konce ledna. V důsledku prodloužených zimních prázdnin byly zrušeny jarní prázdniny. Žáci se společně s pionýrskou organizací podíleli na kulturním dění v obci. Československý svaz požární ochrany založil v obci oddíl mladých požárníků. Zdravotní stav žáků byl velmi dobrý. Školní rok probíhal bez rušivých záseků v čistém a příjemném prostředí. Školní rok nesl počet 32 žáků ve škole. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1979–1980 začal obvyklým způsobem v obřadní síni v kulturním domě. Odchodem domovníka byli nuceni učitelé topit v kamnech ve třídách. Od ledna nastoupil nový domovník. 5. února zemřela náhle školnice Marie Antlová. Byla to velmi svědomitá a poctivá paní a díky ní bylo ve škole krásně uklizeno. Zemřela ve 39 letech.

Žáci se opět účastnili událostí v obci – Velká říjnová revoluce, Mezinárodní den dětí, Mezinárodní den žen, vítání občánků, dokonce žáci jezdili vystupovat i do okolních obcí. Tento školní rok bylo ve škole 33 žáků. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1980–1981 byl zahájen obvyklým způsobem. Školní rok se nesl v obvyklých a běžných událostech. Nic dalšího jsme z kroniky již nevyčetli, protože v tomto období skončila. (Školní kronika, 1939–1981)

Školní rok 1981–1982 13. 4. přijela inspektorka z odboru školství kvůli jednání ohledně uzavření dvoutrídni školy z důvodu nedostatku dětí. Občané nesouhlasili. Díky tomu vyučování probíhalo dál. (Pamětní kniha, 1933–1987)

Školní rok 1982–1983 byl pro školu zlomový, dalo by se říci až bolestivý. 17. 5. 1983 rada rozhodla, že od 1. září 1983 bude škola uzavřena a výuka v Oudoleni bude po 205 lety od první výuky přerušena. Žáci budou muset dojíždět do Havlíčkovy Borové. Budova školy byla pronajata Jednotě zemědělských družstev. Naopak školka bude zachována a rozšířena o děti ze Slavětína a Jitkova. (Pamětní kniha, 1933–1987)

Nově zvolené obecní zastupitelstvo rozhodlo o znovuotevření školy. Budova byla v dobrém stavu. Po pár menších úpravách, což zahrnovalo i vymalování chodeb a tříd, se škola znovu otevře dětem 1. září 1991. Otázkou bylo, kdo na škole bude vyučovat. Starosta jednal se školním odborem a ten přislíbil finanční podporu. Nakonec se vyřešil i problém s paní učitelkou. Výuku přislíbila paní Hamerníková ze Strážova. Byla sice již v důchodovém věku, ale to jí nebránilo. Ve škole byla otevřena 1. a 2. třída. Celkem to bylo 10 dětí z Oudoleně. Okolní vesnice dojížděly do Borové. Školka fungovala po celou dobu zavření školy jako závodní školka Zemědělského družstva. (Kronika obce, 1987–2002)

Ve školním roce 1992–1993 byla škola stále jednotřídní s 1. a 2. ročníkem a nadále žáky učila paní Hamerníková ze Strážova. (Kronika obce, 1987–2002)

Od 1. září 1993 se škola stala dvojtřídní. Před začátkem školního roku proběhly v této třídě úpravy, vymalovalo se a pověsila se tabule. Obec poté nakoupila nové vybavení (lavice a židle). V první třídě, kde byla 1. a 2. třída, bylo 13 dětí. Ve druhé třídě, kde byla 3. a 4. třída, sídlilo 11 dětí. Tedy v tomto školním roce bylo ve škole 24 dětí. (Kronika obce, 1987–2002)

Školní rok 1993–1994 se nesl ve znamení změn. Od 1. září převzali správu školy manželé Piskačovi z České Bělé. Pan Piskač se stal ředitelem a vyučoval 1. a 2. ročník. Paní Alena Piskačová měla 3. a 4. třídu. Příští školní rok nastoupí do školy 5 prvňáčků. (Kronika obce, 1987–2002)

Prvního září 1996 rozšířena škola o 5. třídu. (Kronika obce, 1987–2002)

V roce 1997 a 1998 byla škola hodnocena spoluobčany a obecním úřadem velmi dobře. Stejně hodnocení měla i Česká školní inspekce. Česká školní inspekce shledala, že jsou dodržovány učební osnovy, je dobré organizování a strukturování hodin, čtení a psaní na velmi dobré úrovni, a i vztahy na škole jsou výborné. Stejně tak byla pochválena školka. Ve školním roce 1997–1998 docházelo do školy 29 dětí. (Kronika obce, 1987–2002)

31. ledna 2001 se konal zápis dětí do 1. třídy. Do školy bylo zapsáno celkem 7 dětí. (Kronika obce, 1987–2002)

Školní rok 2002–2003 začal 1. září. Místo paní Piskačové nastoupí paní Holoubková. 23. prosince proběhl u kapličky malý koncert žáků, kteří zpívali koledy a předvedli živý Betlém. Tento školní rok bylo ve škole 28 žáků. Škola musela kvůli počtu žáků dostat výjimku. Příští rok nastoupí do školy 2 prvňáčci. Tento rok odchází 5 žáků. (Kronika obce, 2002–2013)

Ve školním roce 2003–2004 chodilo do školy 25 žáků. Z důvodu odchodu pana ředitele do důchodu byla vybrána paní Dagmar Losenická na post ředitelky školy. (Kronika obce, 2002–2013)

Školní rok 2004–2005 začal začátkem září. Ve škole proběhly dvě změny. Těmi byli nová paní ředitelka a nenastoupil ani jeden prvňáček. Celkem bylo ve škole 19 žáků. Nově byla vymalována šatna a v jídelně byla položena dlažba. 18. prosince žáci základní a mateřské školy nacvičili vánoční hru a zazpívali koledy. Zápisu do první třídy se účastnily 3 děti (včetně mě). Na oslavu dne matek žáci školy připravili besídku pro maminky. Pro maminky a babičky bylo připraveno pásmo básniček, pohádek, písniček a představení hry na zobcovou flétnu a tanec aerobic. Konec školního roku se nesl ve znamení výletů. Žáci společně se školkou vyrazili na Cestu za indiánským pokladem. Dorazili se podívat na oboru ve Žlebech a navštívili Obří akvárium v Hradci

Králové, podnikli exkurzi do Muzea požární techniky v Příbyslavi a přespali ve škole. (Kronika obce, 2002–2013)

Školní rok 2005–2006 navštěvovalo 17 žáků. Zahájení výuky bylo 1. září. 7. září vyrazili žáci do Chotěboře na divadelní představení Princ Bajaja. 17. prosince škola pořádala vánoční besídku. Na konci ledna proběhl zápis do 1. tříd. Příští rok nastoupí do školy 6 dětí. Od 1. dubna se škola jmenuje Základní škola a Mateřská škola Oudoleň. Dříve se instituce nazývala Základní škola Oudoleň. V květnu škola vyrazila do Kutné Hory, kde navštívili hornické muzeum. Oslavu svátku matek připravili formou besídky. Vystoupení se moc líbilo a přispělo ke sváteční náladě. Koncem školního roku žáci vyrazili na exkurzi do skláren, do keramické dílny. Předposlední školní den žáci vyrazili na pěší túru, opekli si buřty a s radostí ukončili školní rok. (Kronika obce, 2002–2013)

Školní rok 2006–2007 začal 4. září. Ve škole bylo 18 dětí. Na začátku školního roku začaly také kroužky. Byla to hra na zobcovou flétnu, angličtina a výtvarný kroužek. Již je to 15 let, co byla znovu otevřena škola. Při této příležitosti mohli spoluobčané navštívit 25. října místní školu a zavzpomínat na staré časy. Při této příležitosti byla besídka žáků, výstava fotografií. Pozvání na akci přijali i bývalý ředitelé a učitelé: paní Hamerníková, Piskačová, pan Mergl a pan Piskač. Vše bylo krásně připravené, jen moc účastníků nedorazilo. Jako každý rok, tak i tento se konala vánoční besídka. Zápisu do školy se účastnilo 5 dětí. Všichni úspěšně zvládli připravené úkoly. O jarních prázdninách se konal školní výlet do Prahy za Lovci mamutů. Škola slavila velký úspěch s divadelním představením Strašidla, který pomáhal spolurežirovat herec pan František Švihlík. (Kronika obce, 2002–2013)

Školní rok 2007–2008 škola patří do sítě Tvořivých škol. V tento čas je škola pouze jednotřídní, kde je spojený 1.–3. ročník. Celkem ve škole bylo 14 žáků. Škola dostala novou fasádu a vyměnila se okna. Renovace přišla i do tříd, kde žáci dostali nové stoly a židle. (Kronika obce, 2002–2013)

Školní rok 2008–2009 začal 1. září v 8:00. Do školy nastoupila nová paní učitelka Vladimíra Stehnová. Škola byla opět dvojtřídní a celkový počet žáků bylo 20. Po všech akcích a aktivitách byl školní rok ukončen spaním ve škole. (Kronika obce, 2002–2013)

Školní rok 2009–2010 byl zahájen prvního září. Tento školní rok navštěvuje školu 23 dětí. Žáci mohou navštěvovat plno zájmových útvarů – náboženství, taneční aerobic, šachy, výtvarná dílna a mnoho dalšího. Mimo obvyklých akcí se letos slavil ve škole Mikuláš způsobem, že se žáci převlekli do kostýmů. Jako tradičně žáci hráli pro radost rodičů vánoční besídku. Zimu si děti velmi užívaly. Chodily bruslit, bobovat, vyrazily na běžky. Celý měsíc únor se nesl v tématu Zimních olympijských her ve Vancouveru. Březen se na druhou stranu nesl ve znamení besed. Děti se naučily něco nového o dravcích, domácích zvířatech, vyrazily do muzea do Poličky, podstoupily 3 denní výlet do ekocentra Chaloupky a zúčastnily se taneční soutěže v aerobiku. (Kronika obce, 2002–2013)

Ve školním roce 2010–2011 je škola opět dvojtřídní. Vyučování jede podle školního vzdělávacího programu Tvořivá škola, kam patří 1.–4. ročník. 5. třída jede podle programu Základní škola. Tento rok si žáci v období masopustu usmažili tradiční masopustní koblížky. Žáci společně s učiteli připravili malý velikonoční jarmark ve škole. Rodiče mohli přijít a prohlédnout si vyzdobenou školu, popřípadě nějaké výrobky zakoupit. V sobotu 11. června se konalo slavnostní rozloučení předškoláků se školkou a 5. se školou před kulturním domem. Každý žák dostal šerpu a knížku na památku. (Kronika obce, 2002–2013)

Školní rok 2011–2012 přišel s novinkou. Poprvé do školy přišli s dětmi prvňáčků i rodiče. Přivítala je paní ředitelka a paní místostarostka, které jim předaly perníkovou rybičku, aby se cítily ve škole jako ryba ve vodě, a tričko s logem školy. Velkou akcí pro školu bylo ošetření 100leté lípy, kterého se zúčastnila i televize. V sobotu 6. 5. proběhlo slavnostní rozloučení dětí s mateřskou a se základní školou. (Kronika obce, 2002–2013)

Školní rok 2012–2013 se nesl ve výukovém programu – Tvořivá škola s prvky poznávání přírody. Školu navštěvuje 21 žáků. Paní učitelka Stehnová odešla na mateřskou dovolenou a místo ní nastoupila Jana Maki. (Kronika obce, 2002–2013)

V průběhu let žádné větší změny nenastaly, kromě změny paní ředitelky a covidového období. Škola nadále jede podle vzdělávacího programu Tvořivá škola. Paní ředitelkou se stala paní Vladimíra Stehnová. Ve škole jsou celkem tři třídy, kde se vyučuje 5 ročníků. Učí zde paní učitelky Pavla Polívková, Dagmar Boumová, Dana

Kazdová a vychovatelka školní družiny Kateřina Chvojková. Ve škole najdeme 25 žáků, kterým je nabízeno spoustu zájmových kroužků, o tom ale až v další kapitole. (ZŠ a MŠ Oudoleň, 2023)

6 Společenský a kulturní fenomén

Malotřídní škola disponuje bohatou společenskou a kulturní historií. V této kapitole najdeme stručnější náhled do všech akcí, které škola pořádá či spoluorganizuje.

Vánoční besídka, besídka na Den matek, Divadlo O strašidlech

Škola každý rok připravuje besídky pro své spoluobčany. Je to pásmo písniček, básniček a pohádek, které utváří ucelené představení. Vánoční besídky se nesou v duchu příběhu o narození Ježíška neboli Vánoční příběh. V tomto období nesmí chybět ani koledy, které si spoluobčané rádi zazpívají. (Oudoleňské listy, 1/2017)

Besídka na Den matek je věnována především pro maminky, babičky, tety a všechny osoby ženského pohlaví. To ale neznamená, že tatínci a mužské osazenstvo nejsou vítáni. Žáci předvedou nacvičené texty a na konci rozdávají návštěvnicím dáreček na památku, který sami vyrábějí. V jednom roce, právě při svátku matek, žáci zahráli divadelní představení O strašidlech, které pomáhal režírovat pan František Švihlík. Spolupráce s ním byla výborná a představení mělo takový úspěch, že se s ním vyrazilo na pozvání i do okolních vesnic. (Oudoleňské listy 6/2007)

Školní besídky jsou nedílnou součástí obce. Je zde krásně vidět, jak jsou spoluobčané rádi, že mohou vyrazit na představení, kde vidí své potomky, a děti naopak mají radost z dobře odvedené práce. (Oudoleňské listy 12/2018)

Rozsvícení vánočního stromečku

První adventní neděli se obyvatelé sejdou u vánočního stromečku a mají možnost si poslechnout pěvecký soubor, který vede paní učitelka ze školky, zaposlouchat se do tónů flétny, nebo vyslechnout recitaci básní. Poté už děti netrpělivě společně s paní starostkou počítají do 24, protože 24. je Štědrý den a stromeček může vánočně ozářit obec. (Oudoleňské listy 12/2022)

Velikonoční výstava

Ráda bych zmínila dnes již tuto zaniklou akci. Vždy okolo Velikonoc žáci vyzdobili školu a pozvali všechny občany Oudoleně na výstavu toho, co vše vyrobili. Kdo měl zájem, mohl si některé výrobky zakoupit. Akce čítala velkého zájmu občanů. Bohužel z časového hlediska se tato akce musela zrušit. (Oudoleňské listy 5/2011)

Vítání občánků

Každý rok, když obecní úřad vítá nové občany do naší obce, požádá o kulturní doprovod žáky základní a mateřské školy. Žáci zpříjemní sváteční klima básněmi a ukazovačkami na počest miminek. (Oudoleňské listy 10/2022) Pouze jednou jedenkrát se škola neúčastnila vítání občánků, a to v roce 2021 kvůli opatření. (Oudoleňské listy 1/2019)

Posezení se seniory

Nesmíme zapomenout ani na starší spoluobčany, Každý rok se koná jejich setkání, které doplní vystoupení žáků školy. Žáci představí nacvičené věci jako básničky, písničky, tanečky a mnoho dalšího. Senioři potleskem odmění děti za jejich vystoupení a dodají jim chuť do další práce. (Oudoleňské listy 5/2022)

Zápis do 1. třídy

Zápis do 1. třídy je pro děti, ale i pro některé rodiče, velká událost. Opustí mateřskou školu a stanou se z nich školáci. Než tomu ale tak je, tak pro ně připraví paní učitelky úkoly, které musí splnit. Jedná se o počítání, kreslení, zavázání si tkaničky, odříkat číselnou řadu a mnoho dalšího. Když mají děti splněno, tak následuje už jen společné foto, předání dárečků od budoucích starších spolužáků a rozloučení. (Oudoleňské listy 2/2008)

Návštěva knihovny

V naší obci máme velmi dobře vybavenou knihovnu. Paní knihovnice si vždy připraví program, který dětem představí, jak se v knihovně chovat, jak hledat knížky a celkově se velmi snaží nalákat děti, aby začaly číst knihy. Toto úsilí často nese své ovoce, protože žáci jsou nadšení, že přemlouvají rodiče, aby tam s nimi zašli. (Oudoleňské listy 1/2014) Škola se také snaží o návštěvy Krajské knihovny v Havlíčkově Brodě. Zde již nejsou prohlídky, ale knihovna má připravenou nějakou práci, například projekt Jak se vaří kniha, kde se žáci seznámili, kdo všechno je potřeba k vytvoření knihy. (Oudoleňské listy 3/2010)

Den otevřených dveří

Dříve škola pořádala akci s názvem Den otevřených dveří. Spoluobčané a bývalí žáci školy si mohli přijít popovídat a zavzpomínat na staré časy. Byla připravena

výstava fotografií a krátký program, který připravili žáci školy. (Oudoleňské listy 10/2006) V současné době už se akce nepořádá, ale škola vždy vítá své absolventy s otevřenou náručí. Každý může kdykoliv přijít a zavzpomínat, nebo sdělit, jak se mu nadále daří. Pokud mají absolventi zájem, tak škola se jím snaží vždy vyjít vstříc, aby mohli navštěvovat i kroužky. (Oudoleňské listy 7–8/2015)

Sbor dobrovolných hasičů Oudoleň

Spolupráce školy a hasičů je velmi dobrá, protože většina dětí chodí na hasičský kroužek. Děti mají možnost se školou chodit na exkurze, aby poznaly, co vše hasiči mají a jak to vypadá. Velkou akcí byl cvičný zásah ve škole, kde se sjeli dobrovolní hasiči z Oudoleně a profesionální z Havlíčkovy Borové, Ždírcce nad Doubravou a Chotěboře. Úkolem bylo evakuovat a uhasit požár ve škole. Vše dobře dopadlo a žáci si poté mohli prohlédnout záchranné vozy. (Oudoleňské listy 7–8/2022). Škola v rámci exkurze jezdí do Chotěboře, aby se žáci podívali do prostor, kde sídlí profesionální hasiči. (Oudoleňské listy 4/2012). Naopak do školy jezdí dělat besedy policisté, kteří vždy pro děti mají připravený program, kde se seznamují s různými situacemi, a poté si mohou prohlédnout vybavení policistů a zeptat se jich na otázky. (Oudoleňské listy 4/2007). Není tomu ale tak vždy. Jednou za čas vyrazí škola i na návštěvu k profesionálním policistům do Chotěboře. Žáci poté mají možnost vidět prostory a jak je to tam zařízené. (Oudoleňské listy 6/2010). I zdravotní zařízení není pozadu. Pro žáky jsou pořádány besedy, kde se učí vyvarovat nebezpečným situacím a poznávají, jak se chovat a zachovat, když nenadálá situace nastane. Největší událostí je vždy zkoušení umělého dýchání na Andule. (Oudoleňské listy 5/2010)

Rozloučení se školou

Již se stalo tradicí, že při oslavě pouti se koná slavnostní rozloučení žáků s mateřskou a základní školou. Žáci si vždy připraví program, ve kterém zazpívají a předvedou, co si nacvičili. Poté následuje slavnostní akt, kdy pátáci dostanou od starosty a ředitele šerpu a upomínkový list. Je to krásný slavnostní ceremoniál, který spojuje spoluobčany se školou. (Oudoleňské listy 7–8/2015) Takzvané „vidle“ do této akce hodila pandemie covid-19. Díky tomu se rozloučení muselo konat pouze za přítomnosti rodičů a nejbližší rodiny. (Oudoleňské listy 7–8/2021)

Spolupráce s občany

Škola často zve do školy své absolventy a rodiče, kteří mohou dětem něco předat. Jedna absolventka se stala zubařkou, takže dětem udělala besedu o správné péči o zuby. (Oudoleňské listy 7–8/2013) Jeden tatínek zase založil kroužek se stavebníci Merkur, kde se učí stavět různé stroje. Žáky tento kroužek velmi baví, protože mají i motůrek, který dané stroje rozpohybuje. (Oudoleňské listy 11/2014) Místní včelaři udělali pro žáky ze základní školy přednášku. Život včel se tak ujal, že byl založen kroužek Oudoleňští Včelařici, kam děti docházejí. (Oudoleňské listy 5/2019) Aby žáci poznali, jak se žilo dříve, vyrazili za místní důchodkyní, která vyprávěla, jak se žilo dříve, když ještě nebyly telefony a vymoženosti dnešní doby. Pro žáky to byla zajímavá beseda a poznání, jaké to bylo. (Oudoleňské listy 11/2012)

Ze života školy

Škola jede podle vzdělávacího programu tvořivá škola. Zapojila se mimo jiné do programu Ovoce do škol, Škola jezdí na lehkootletické soutěže do Chotěboře, kde se často umisťují na medailových místech. Jedná se o soutěž porovnávající výkony škol v okolí. (Oudoleňské listy 6/2013)

Na recitační soutěž do Chotěboře jsou vybráni ve školním kole 2 účastníci z každé kategorie. Nejlepší výsledek bylo umístění v republikovém kole. (Oudoleňské listy 3/2023)

Další akcí, která se uskutečňuje každý rok, je kurz plavání. Plavání je umožněno všem žákům, starším za menší poplatek. Plavání se koná v Hlinsku a je vždy na 90 minut. Celkový kurz je rozvržen na 10 lekcí. (Oudoleňské listy 6/2016)

Každý rok si mohou třetáci udělat řidičský průkaz na kolo. Zabezpečuje to BESIP, který jezdí do škol a seznamuje děti s řádnými pravidly na silnicích. Poté přechází k praktické části, kde žáci vyzkouší své dovednosti na kole. Konají se také soutěže, kde žáci mohou svoje dovednosti porovnat s jinými školami. (Oudoleňské listy 6/2022)

Další předností školy jsou šachy. Žáci již od školky mohou navštěvovat kroužek, který je učí k předvídání a fair play. Žáci jezdí poté na soutěže, kde porovnávají své síly

s ostatními soupeři. Celoročně probíhá turnaj ve škole, kde vždy na konci roku vyhlašují vítěze. (Oudoleňské listy 5/2022)

Žáci mají možnost vyzkoušet si práci s hlinou při keramice. Jednou za čas přijede paní z vedlejší vesnice, kdy žákům připraví výrobek, který si poté společně vyrobí. Žáky to velmi baví a výsledky vždy stojí za to. (Oudoleňské listy 4/2009) S kreativitou souvisí i další věc: soutěž Po stopách Jana Zrzavého. Každý rok je na nějaké jiné téma. (Oudoleňské listy 6/2018)

Soutěžím není konec. Každoročně se škola účastní taneční soutěže. Je to soutěž pořádaná paní Řezníčkovou, která vede děti po okolí. (Oudoleňské listy 4/2010) Přírodovědná soutěž je u žáků velmi oblíbená. Škola má přírodní zahradu a poznávání rostlin a živočichů žáky baví. (Oudoleňské listy 7,8/2013) Škola jezdí do přírodovědného centra Chaloupky na pobyt, kde se učí mít rádi přírodu a poznávat stará řemesla. (Oudoleňské listy 4/2010) Každý rok na jaře chodí škola na vycházku na bledule na Staré Ransko. Je to krásná přírodní rezervace, kde je jedna bledule vedle druhé. (Oudoleňské listy 4/2017)

V zimním období žáci jezdí bruslit. (Oudoleňské listy 2/2018) Jednou za rok přijede do školy Červený kříž a ukazuje dětem, jak se chovat bezpečně a jak poskytnout první pomoc. (Oudoleňské listy 7/2016) Žáci sbírají papír a hliník (Oudoleňské listy 11/2018) Učí se vařit v kroužku vaření, kde pak své dobroty ochutnávají. (Oudoleňské listy 12/2022)

Covidové období plno akcí a kroužků překazilo. (Oudoleňské listy 7/2020) Nyní se již naštěstí vše vrací do starých kolejí a děti se mohou zase účastnit kroužků a soutěží.

7 Plány do budoucna

Tak jako každé dítě má nějakou budoucnost, tak i zmiňovaná malotřídní škola někam směřuje. Zeptala jsem se paní ředitelky Vladimíry Stehnové, jaké jsou plány do dalších let. Dle jejích slov je plánů spousta. Nyní škola bojuje s nedostatkem prostoru, protože dětí přibývá, ale škola není nafukovací. Základní zázemí je ve třech třídách. V jedné třídě je první třída, ve druhé druhá a třetí třída, v poslední je čtvrtý a pátý ročník. Pokud je třeba ročníky rozdělit, tak musí chodit do místnosti pro družinu. Tam však není moc vhodné zázemí pro výuku, protože tam chybí tabule a celkově pomůcky. Tento problém by měla změnit rekonstrukce půdních prostor, která je plánovaná zrealizovat do 5 let. V těchto nových prostorách by se nacházela nová učebna, která by byla především počítačová, ale bylo by tam zázemí i pro výuku v podobě tabule a základního školního vybavení. Další prostor by byl věnovaný jako kancelář pro účetní, která nyní musí sdílet prostor s paní účetní na obecním úřadě. V neposlední řadě je také potřeba zázemí pro paní ředitelku. Nyní všechny paní učitelky a paní ředitelka sedí v jednom kabinetě. Vztahy jsou na pracovišti dobré, ale když se paní ředitelka potřebuje soustředit, tak na práci nemá svůj klid. Dalším důvodem je, když přijde za paní ředitelkou návštěva a potřebuje s ní něco řešit, tak nemají prostor pro diskrétní jednání. Poslední místnost by sloužila na sklad pomůcek pro výuku.

Další bod na změnu je školní jídelna. V současné době se obědy vaří v kuchyni v kulturním domě. Poté je oběd převážen do školní jídelny, která se nachází ve škole. Díky rostoucímu počtu dětí je nyní problém, že se musí v jídelně střídat, aby se všechny děti vešly. Plán je takový, že školní kuchyně se zachová v kulturním domě, a k tomu tam přibude ještě školní jídelna. Škola se snaží o získání povolení, aby mohli obědy vydávat i zaměstnancům a obyvatelům obce. Díky tomuto kroku by to bylo možné. Jediná nevýhoda je, že by žáci museli pokaždé na oběd přecházet. Z bývalé školní jídelny by se stala plně vybavená kuchyně pro kroužek vaření, kam žáci dochází a učí se vařit jednodušší, ale i složitější pokrmy.

Předešlým textem jsme si shrnuli prostorové změny, které by se měly uskutečnit v horizontu pár let. Co se ale týká hodnot, tak ty by paní ředitelka ráda zachovala. Škola si velmi zakládá na kvalitní výuce a příjemném klimatu při vyučování. Proto také není divu, že skoro každý rok odchází minimálně jeden žák na gymnázium. Škola nabízí

široký výběr kroužků, od vědomostních, po logické, přes rukodělné. Cílem je širokou nabídku zachovat. Bohužel každá rodina si nemůže dovolit vozit děti na kroužky do okolních měst. V neposlední řadě chce paní ředitelka zachovat rodinnou atmosféru.

Ráda bych navázala na tu rodinnou atmosféru. Když jsem sama chodila do školy, tak vždy jsem byla ráda za to, jaké tam je rodinné klima. Věřím, že kdo to nezažil, tak si to může hůře představit, ale my jsme tam doopravdy byli jak jedna rodina. Proto mě mile překvapilo, že když jsem tam po 10 letech začala učit, že to klima tam stále je. Sice bylo trochu jiné, protože děti jsou jiné, ale ty vztahy jsou takové pevnější, milejší než na velkých školách. Učitelé ve škole dělají pro děti první poslední i na úkor svého volného času. Ve sborovně se totiž drží pravidlo, že ať se děje cokoli, tak vždy tu jsme pro děti. Děti jim to pak v dobrém vracejí.

8 Shrnutí

Malotřídní škola, o které je tato práce, se nachází v obci Oudoleň. Tato obec leží v malebné krajině v srdci Kraje Vysočina. Historie obce sahá až do dob Přemyslovců a ke vzniku obce se váže krásný dramatický příběh o Jitce a Údolenovi, sourozencích, kteří založili osady Jitkov a Oudoleň. Oudoleň je středně velká vesnice, která nabízí občanům dobrou dopravní obslužnost, ale i hojné kulturní vyžití. V obci je plno spolků, kam mohou chodit místní občané. Velmi oblíbený je Sbor dobrovolných hasičů, kam chodí žáci i občané, kteří trénují na soutěže. Dalším velkým spolkem je Sokol, který pro děti i dospělé pořádá převážně sportovní akce. Dominantou obce je selský statek, kulturní dům, mlýn, kaplička, a v neposlední řadě škola se školkou.

Malotřídní škola je již v dnešní době běžný termín. Poprvé byl vymezen v roce 1933. (Musil, Sedláček, 1964) Tyto školy se vyskytovaly především na vesnicích. Malotřídní školy to neměly v průběhu let jednoduché. Často se rušily a nebyly pro vlády oblíbené. Vlády se snažily školy centralizovat. To se ale změnilo po roce 1989. V dnešní době jsou malotřídní školy oblíbené především z hlediska individuality ke každému žákovi a rodinného kolektivu.

První zmínky o výuce jsou z roku 1778, kdy Kateřina Dymáková vyučovala čtení a psaní ve své chalupě. Tím začaly počátky výuky v Oudoleni. První budova určená k výuce byla vystavěna na konci 18. století. Nová budova školy byla zhotovena v roce 1864. Žáci se zúčastňovali oslav na počest veličenstev a dbalo se na výuku krasopisání, počítání, mluvnice a slohu. Škola se v průběhu let potýkala s menšími i většími problémy, ať to již byla vybavenost a rozloha tříd, nebo nemoci. Úbytek žáků nastal při vystavění budovy školní ve Slavětíně. Období 1. světové války se školy také dotklo. Žáci se snažili posílat vojákům oblečení a potraviny, ale nijak více válka výuku ve škole neovlivnila.

Období první republiky neslo myšlenky budování nového silného státu. Jinak ale běh školy šel normálně. Žáci se snažili přispívat do života obce divadelními představeními a ve škole dělali besedy Československý červený kříž kvůli zlepšení hygieny obyvatel. Konaly se oslavné slavnosti na počest prezidenta Masaryka. Ve školním roce 1936–1937 již byla vystavěna budova školy, kde škola sídlí dodnes. Stavba nové budovy školy byla pro obec a spoluobčany velkou událostí. Každý, kdo

mohl, přiložil ruku k dílu, protože přeci jenom škola byla pro jejich děti a budoucí generace. Budova byla prostorná, měla tělocvičnu, 2 třídy, kabinet atd. Pokojné roky skončily s příchodem 2. světové války. Život ve škole běžel dál, jen se rázem slavily narozeniny našeho vůdce Adolfa Hitlera. Dalo by se říci, že škola vždy reagovala na to, kdo vede daný stát a slavila výročí spojená s vládou. Druhá světová válka se dotkla i zdejších obyvatel. Bylo bombardováno okolí. Při tomto útoku zahynula paní učitelka a při ústupu nepřátelských vojsk se lidé snažili ústup vojákům znepríjemnit, kdy dokonce 9 obyvatel přišlo o život.

Poslední etapa před svobodným Československem bylo období komunismu. Počet žáků v průběhu let klesl. Při začátku měla škola okolo 150 dětí. Nyní je to okolo 25. Atmosféra ve škole byla plná akcí: loutkové divadlo, den dětí, mezinárodní den žen, pionýrská organizace a mnoho dalšího. Občané i z okolních vesnic se sjížděli na představení žáků. Bylo to pro ně odpočinutí od těžké práce a podpoření snahy dětí o vytvoření smysluplného představení. Vedle toho byla výuka dle inspekce na dobré úrovni. Škola ke konci školních roků jezdila na poznávací výlety okolí. Bohužel kvůli nedostatku dětí byla škola od 1. září 1983 zavřena. V tu chvíli jako kdyby byla obec o něco chudší. Žáci začali jezdit do základní školy do Borové. Zavřením školy upadl částečně i život v obci. Nekonal se žádné výstavy, představení a kulturní vyžití se smršelo jen na to, co připravila obec nebo místní spolky.

To se ale brzy mělo změnit. Díky aktivnímu počínání zastupitelstva byla škola obnovena ve školním roce 1992–1993. Občané byli moc pyšní na to, že se to povedlo. Škola byla jednotřídní a byl zde vyučován jen 1. a 2. ročník. Postupem času počet žáků rostl a dnes je škola trojtřídní. Ve škole se nachází 25 žáků.

Škola je velmi aktivní v pořádání kulturních akcí, ale také kroužků ve škole. Pro veřejnost jsou pořádány besídky, vystoupení na rozsvěcení stromu, posezení se seniory, vítání občánků a mnoho dalšího. Mimo jiné se spoluobčané mohou účastnit i různých školních výletů. Například, když škola vyrazí procházkou na bledule, jsou zváni i rodiče či prarodiče, zda nechtějí děti doprovodit. O Vánocích ve školním roce 2022–2023 byl naplánovaný výlet do Horního Bradla, kde se vyrábí ozdoby. Stejná nabídka byla předána i spoluobčanům. Všechny tyto akce a aktivity jsou v obci velmi oblíbené a pozvedá to kulturní život v obci. Samotná škola pro své žáky připravuje plno kroužků, kde mohou rozšířit své znalosti a schopnosti, ať jsou to šachy, přírodovědný

kroužek, pěvecký sbor či vaření. Škola si uvědomuje, že ne každý si může dovolit vozit děti na kroužky, a z toho důvodu se snaží ve škole mít široký výběr. Šachy jsou v obci velmi oblíbené. Každý rok se koná v Oudoleni Turnaj o pohár starostky, kde si poměří síly hráči napříč kategoriemi. Jednoduše řečeno školní kroužky posilují účast na akcích.

Velký význam spolupráce mezi obcí a školou přikládám vítání občánků a posezení se seniory. Co se týká vítání občánků, žáci mají vždy připravené pěkné vystoupení, které navodí příjemnou náladu a je to krásný vhled do budoucnosti. Naopak při posezení se seniory jsou starší spoluobčané nadšení z fungování školy, a sami mohou zavzpomínat na doby, kdy chodili do školy a připravovali taková představení pro jiné.

Škola je velmi prosperující objekt, který má reálné vidiny do budoucna. Kolektiv se dokáže kriticky ohodnotit a snaží se neustále zlepšovat své schopnosti a možnosti. Asi také proto je škola velmi oblíbená. Snaží se být rodičům otevřená a přijímá jejich návrhy a kritiku, se kterou poté pracuje. Spoluobčané školu vnímají jako součást obce. Období, kdy byla škola zavřena, nesli velmi těžce, ale kvůli nízkému počtu dětí nebylo možné zajistit plnohodnotné fungování. Díky tomu, že si sami zažili, jaké to bylo nemít školu, dojíždět do Borové, si školy velmi váží a snaží se jí všemožně pomáhat.

Škola je pro místní občany srdcová záležitost, protože at' sami či jejich děti tu strávili nějakou část života. Škola dodává obci život a radost z dobrého, co pro občany dělá.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo sepsat chronologicky informace o historii a současnosti malotřídní školy v Oudoleni. Pojednáno bylo o jejím životě a spolupráci s ostatními.

Toto téma diplomové práce mi je velice blízké. Rovněž bylo velmi přínosné dozvědět se o ní více informací. Údaje byly vždy sepsány pečlivě a podrobně. Kroniky byly psané krasopisně, až na jednu část, kde pan ředitel psal velmi nepřehledně. V textu se promítají historická období, kterými si škola prošla a která lidi určitým způsobem formovala.

Nic překvapivého mě při psaní kroniky nepotkalo. Již při začátku psaní jsem měla o historii školy určité základní informace. Pro mě osobně bylo hezké pozorovat a hledat rodinné příbuzné či známé, kteří v kronice také figurovali. Porovnávání mezi očima dítěte a kronikou přišlo v části, kdy jsem sama chodila do školy.

Škola pro mě byla, je a vždy bude vzorem krásné kolejality, výborného vztahu mezi učitelem a dětmi. Je zde výborná spolupráce s rodiči, kteří dokáží během školního roku přiložit ruku k dílu. Především však této škole vděčím za možnost již od prvního ročníku na vysoké škole vyučovat. Takto získané zkušenosti jsou pro praxi nejlepší.

Tento školní rok jsem měla možnost vypomáhat (zaskakovat) za nemocné paní učitelky i na jiných školách. Každá škola je jedinečná a má svá specifika. Avšak oudoleňskou školu málokterá předčí.

Tímto bych chtěla Základní škole Oudoleň moc poděkovat za všechny nabídky a příležitosti, které mi poskytla. Přeji jí do budoucna, ať se nenechá strhnout povrchním světem, ale ať je to nadále rodinná škola, kde každé dítě, nadanější i pomalejší, najde své místo, jako tomu bylo za nás a je i nyní.

Seznam literatury a použitých příloh

HROCH, Miroslav. Úvod do studia dějepisu: celostátní vysokoškolská učebnice pro studenty pedagogických a filozofických fakult studijního oboru učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů – dějepis. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1985. Učebnice pro vysoké školy (Státní pedagogické nakladatelství).

Kronika obce Oudoleň. Oudoleň, 1987–2002

Kronika obce Oudoleň. Oudoleň, 2002–2013

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY: ZÁKLADNÍ ŠKOLY "MALOTŘÍDNÍ" [online]. 30.9.2020 [cit. 2022-12-11]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/pocet-malotridnich-skol-v-cr>

MUSIL, František a Josef SEDLÁČEK. Naše málotřídní školy: příručka ke studiu a praxi. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1964. Na pomoc učiteli.

Obec Oudoleň [online]. 2018 [cit. 2022-10-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 10/2006 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 4/2007 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 6/2007 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 2/2008 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 4/2009 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 3/2010 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 4/2010 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 5/2010 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 6/2010 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 5/2011 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 4/2012 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 11/2012 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 6/2013 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 7-8/2013 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 1/2014 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 11/2014 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 7-8/2015 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 6/2016 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 7/2016 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 1/2017 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 4/2017 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 2/2018 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 6/2018 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 11/2018 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z:
<https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 12/2018 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z:
<https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 1/2019 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z:
<https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 5/2019 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z:
<https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 7/2020 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z:
<https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 7-8/2021 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z:
<https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 5/2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z:
<https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 6/2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z:
<https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 7-8/2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z:
<https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 10/2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z:
<https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 12/2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z:
<https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Obec Oudoleň: Oudoleňské listy [online]. 3/2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z:
<https://www.oudolen.cz/obecni-urad/oudolenske-listy/>

Pamětní kniha: Obecné školy v Oudoleni. Oudoleň, 1892–1926.

Pamětní kniha: Obecné školy v Oudoleni. Oudoleň, 1926–1939.

Pamětní kniha obce Oudoleně. Oudoleň, 1933–1987

PRCHAL, Josef a Eva PRCHALOVÁ. Pod Železnými horami: [báje a pověsti]. 3. vyd. Ilustroval Libor BALÁK. Blansko: Duha Press, 2008. Melechov. ISBN 978-80-87061-23-7.

SPILKOVÁ, Vladimíra. Proměny primárního vzdělávání v ČR. Praha: Portál, 2005. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-942-9.

Školní kronika: Škola obecná v Oudoleni. Oudoleň, 1939–1981

TRNKOVÁ, Kateřina, Dana KNOTOVÁ a Lucie ŠKARKOVÁ. Málotřídní školy v České republice: malotřídky. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-204-8.

ZŠ a MŠ Oudoleň: Základní informace [online]. [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://www.skola-oudolen.cz/zakladni-skola/zakladni-informace>

Seznam příloh

Přehled učitelů

Učitelé se velkou měrou zasloužili o rozvoj školy v obci Oudoleň. Proto je důležité na ně nezapomenout.

Jméno a příjmení	Školní rok nástupu - odchodu	Rodná obec
Kateřina Dymáková	1777-1778	Oudoleň
Václav Musil	1783-1784	Oudoleň
František Římek	1785-1786	Vilémov
Josef Provazník	1787-1788	Vilémov
Václav Miček	1788-1789	Malá Losenice
Jakub Novotný	1811-1864	Hřiště u Přibyslavi
Antonín Vomela	1861-1862	Dobroučov
František Hladký	1862-1864	Nížkov
Antonín Starý	1864-1873	Borová
Václav Chudoba	1873-1884	Lounky
Karel Havelka	1876-1878	Potěhy
V. Chudoba	1876	
Prokop Donát	1878-1880	Olešná
Jan Urbánek	1880-1881	Činěves
František Beneš	1881-1891	Podlesí u Příbrami
Jan Chudoba	1883-1884	
Josef Bažant	1884-1885	Tuněchody
Antonie Bažantová	1884	
Josef Bažant	1885	
František Zelenka	1886-1890	Bílek
František Tillman	1890-1891	Přehořov
Jan Petr	1891	Kučeři
František Koršík	1891	Maleč
František Tonar	1892-1893	Slavětín
Jaroslav Šimek	1892	Budějovice

František Oplištil	1892–1897	Ruda
Josef Halada	1894–1903	
Josef Polák	1898	Bilany
Jan Dejmál	1898	
Antonín Burian	1898	Chotěboř
František Cihlář	1899	Pouchov
Hynek Bukovský	1899–1919	Německý Brod
Petr Uchytíl	1899	Lhůta
Theodor Brukner	1903	Slavíkov
Josef Hüblbauer	1903	Střížov
Jan Tesař	1903	Stan
Antonín Kolář	1904–1908	Jeřišno
František Semrád	1904	Chrtníče
Milada Bažantová	1905	Krucemburk
Anežka Gottliebová	1904–1907	Dolní Cerekev
Hubert Pacholík	1907	Rozsochatec
Jaroslav Roztočil	1908	Heřmanův Městec
Josef Vejrych	1908	Roztoky
František Janáček	1908	Jitkov
Albert Vyskočil	1909–1910	
Ludmila Pitková	1909	Nové Dvory
Karel Biskup	1910	Horní Lázce
František Zvánovec	1910	Lužnice u Třeboně
Ervín Kovář	1912	
Petr Maška	1912–1919	
Ludmila Benešová	1913–1914	
Marie Bačkovská	1914	
Julie Slaninová	1914–1919, 1920–1924	
Ladislav Koutný	1917–1919	
Josef Adam	1919	
Metoděj Řeřucha	1920–1933	
Josef Smejkal	1920–1921	

Jaroslav Kubín	1921–1922	
Jan Špaček	1922–1923	
Václav Ambrož	1923–1924	
Stanislav Knob	1924–1925	
Vlasta Balousová	1924	
Božena Šilhánková	1925	
Jan Štěpánek	1929–1931	
Marie Mühlfeitová	1929	
Václav Žák	1931–1932	
Anna Kučerová	1932–1933	Janovice u Polné
Vladimír Volenec	1934–1935	
Václav Žák	1935–1959	
Alois Prachař	1936	
Miroslava Jantačová	1937–1941	
Jaromír Kučera	1939–1951	
Jaroslava Nováková	1944	
Jindřich Hamerník	1945–1946	
Jindřiška Martínková	1945	
Ludmila Stará	1951–1952	
Dagmar Tetenková	1952–1954	
Jana Siegertová	1954–1955	
Marie Vodová	1955	
Adolf Mergl	1959	
Ludmila Vávrová	1959–1960	
Bohumíra Pipková	1960–1961	
Věra Holubová	1960	
Ludmila Blechová	1961–1962	
Jana Dvořáková	1962–1966	Havlíčkův Brod
Olga Kopicová	1964–1965	
Marie Merglová	1966–1973	
Marie Bencová	1973	Oudoleň
Hamerníková	1991–1994	Střížov

Josef Piskač	1994–2004	Česká Bělá
Alena Piskačová	1994–2002	Česká Bělá
Jana Holoubková	2002–2008	Nová Ves u Chotěboře
Dagmar Losenická	2004	Krucemburk
Vladimíra Stehnová	2008–2012	Oudoleň
Jana Mäki	2012	
Vladimíra Stehnová	2015	Oudoleň
Kateřina Chvojková	2007	Cibotín
Pavla Polívková	2015	Dobkov
Dagmar Baráková	2020	Strážov
Dana Kazdová	2021	

Přehled počtu žáků mezi lety

